

THE HISTORY OF ACTA GEOGRAPHICA SLOVENICA

ZGODOVINA ZNANSTVENE REVIJE ACTA GEOGRAPHICA SLOVENICA

Matija Zorn, Blaž Komac

»The primary goal of ... [the] journal, has always been to enrich Slovene geography with original scientific and research contributions« (Orožen Adamič 1998, 7).
»... Osnovni cilj ... revije... je vedno bil, da naj z izvirnimi znanstvenimi in raziskovalnimi prispevki bogati slovensko geografijo ...« (Orožen Adamič 1998, 9).

The History of *Acta geographica Slovenica*

DOI: 10.3986/AGS50101

UDC: 050:91(497.4)(091)

COBISS: 1.02

ABSTRACT: *Acta geographica Slovenica* is a research journal for geography and related disciplines published by the Anton Melik Geographical Institute of Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. It has been published since 1952 and is the second-oldest Slovenian geographical journal. Volume 50 was published in 2010, and this article is dedicated to this special anniversary. The journal was only published occasionally until 1976, when the volume 14 appeared, but afterwards it began to be published annually, with two volumes a year since 2003 (volume 43). With volume 43, the journal was included in Science Citation Index Expanded (SCIE). Since 2010, it has also had an impact factor. For 2009, this factor was 0.714, which ranks the journal in third place among all indexed Slovenian journals. In all the volumes, a total of 273 research articles have been published on more than 12,000 pages; half of these articles were written by the institute members.

KEYWORDS: geography, history, *Acta geographica Slovenica*, Anton Melik Geographical Institute, Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, Slovenia

The article was submitted for publication on November 17, 2010.

ADDRESSES:

Matija Zorn, Ph. D., managing editor

Anton Melik Geographical Institute

Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts

Gosposka ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenia

E-mail: matija.zorn@zrc-sazu.si

Blaž Komac, Ph. D., editor-in-chief

Anton Melik Geographical Institute

Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts

Gosposka ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenia

E-mail: blaz.komac@zrc-sazu.si

Contents

1	Introduction	9
2	Development	10
3	Editors-in-chief, managing editors, and editorial boards	14
4	Brief analysis of content	14
5	From national to global	20
6	Vision for the future	21
7	References	22
7.1	Reviews of <i>Geografski zbornik/ Acta geographica</i> and <i>Acta geographica Slovenica/ Geografski zbornik</i>	23

1 Introduction

The editor-in-chief and managing editor of *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* prepared this article to commemorate volume 50 of this journal, which first appeared back in 1952; this was only six years after the Slovenian Academy of Sciences and Arts established the Geographical Institute (now the Anton Melik Geographical Institute of Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts). The journal was initially called *Geografski zbornik* or *Acta geographica* and, until 1976, when volume 14 was published, »it was published occasionally and mostly in line with the financial means available, and then in 1976, thanks to state aid, it became an annual journal« (Natek and Perko 1999, 38–39). It is logical that the need to publish the findings of studies grew out of research work. After the Second World War, especially at the beginning of the 1950s, Slovenian geography was gaining »increasing popularity,« which was mostly reflected in »a larger number of young geographers, including those that proved to be capable of doing independent research« (Meze 1953, 225). Thus their first studies were published in volume 1 of *Geografski zbornik/Acta geographica* (ISSN: 0373-4498). Great importance was ascribed to the journal already upon its establishment. Meze (1953, 225) wrote that the journal »is also planned to be published in the future and that in addition to *Geografski vestnik* (*Geographical Bulletin* [cf. Perko and Zorn 2008]) this is a new Slovenian geographical periodical.«

Two years later, in 1954, scientific journals *Geografski vestnik* (*Geographical Bulletin*, ISSN: 0350-3895; published by the Association of Slovenian Geographers) and *Geografski zbornik/Acta geographica* (ISSN: 0373-4498) were also joined by the professional journal *Geografski obzorik* (*Geographic Horizon*, ISSN: 0016-7274; published by the Association of Slovenian Geographers; Potočnik Slavič 2003, 34). In 1972, these were joined by the scientific journal *Geographica Slovenica* (ISSN: 0351-1731; published by the former Institute of Geography, which in 2002 became part of the Anton Melik Geographical Institute), in 1985 by a scientific journal *Dela* (ISSN: 0354-0596; published by the Department of Geography, Faculty of Arts, University of Ljubljana), in 1991 by the professional journal *Geografija v šoli* (*School Geography*; ISSN: 1318-4717; published by the National Education Institute), and in 2006 by the scientific journal *Revija za geografijo* (*Journal for Geography*, ISSN 1854-665X, published by the Department of Geography, Faculty of Arts, University of Maribor).

In 1998, the editor of *Geografski zbornik/Acta geographica* wrote the following: »The basic goal of the journal has always been to enrich Slovenian geography with original scholarly and research contributions« (Orožen Adamič 1998, 9). In the review accompanying volume 20, Plut (1981, 118) wrote that »*Geografski zbornik* continues to successfully publish well-founded extensive geographical articles that broaden our knowledge of Slovenian regions and ennoble the theory and methodology of geographical research.«

The articles published in *Geografski zbornik/Acta geographica* have always presented modern geographical research methods. For example, in the review accompanying volume 29, Natek (1990, 45) highlighted the use of »exact, statistical, and mathematical research procedures that in addition to the numerical results offer new quantified values to relationships as well as connections and interdependences between individual landscape elements.« However, the journal's strict scientific orientation also meant that its content was poorly known, especially among the broadest segment of geographers (i.e., teachers), as established by Orožen Adamič (1987, 33). Even Svetozar Ilesič (1954, 203) commented that *Geografski zbornik/Acta geographica* deserved more attention among geographers. This was certainly contributed to by the length of the articles, which in the past were considerably longer than today (Figure 9); during Anton Melik's editorship (vols. 1–10), the articles averaged over 50 pages long, during Svetozar Ilesič's editorship (vols. 11–22) nearly 80 pages long, during Ivan Gams' and Drago Meze's editorship (vols. 23–34) slightly over 50 pages, during Milan Orožen Adamič's editorship (vols. 35–45[1]) less than 40 pages long, and during Blaž Komac's editorship (vols. 45[2]–50) around 30 pages long (including both English and Slovene version). Orožen Adamič (1987, 33) explained the greater length in the past with the fact that formerly *Geografski zbornik/Acta geographica* was intended for »publication of extensive geographical contributions. Only occasionally contributions [were published] in it that could be labeled žarticles' in terms of their content and length.« In the past years this has changed due to the larger number of articles received for publication; at the same time, this is also the result of the fact that today researchers spend considerably less time writing articles than in past decades and geographers prefer to publish longer papers in book form due to better technical means available. In addition to the journal, the Anton Melik Geographical Institute also publishes several scientific book series: *Geografija Slovenije* (*Geography of Slovenia*; ISSN: 1580-1594), *Georitem* (*Georhythm*; ISSN: 1855-1963), *Geografski informacijski sistemi v Sloveniji* (*GIS in Slovenia*; ISSN: 1855-4954), *Naravne nesreče* (*Natural Disasters*; ISSN: 1855-8887; 1855-8879), and *Regionalni razvoj* (*Regional Development*; ISSN: 1855-5780).

2 Development

In their book commemorating the 50th anniversary of the Anton Melik Geographical Institute, Natek and Perko (1999, 38–39) devoted the following words to the journal, which at that time numbered 39 volumes: »Because *Geografski zbornik* has always been widely open to all geographers that have enriched Slovenian geography with their original scholarly and research contributions, researchers from the university [of Ljubljana and Maribor] and other research and administrative institutions have also published their articles in it in addition to the researchers working at the institute. *Geografski zbornik* mirrors the research activity, orientation, and development of the institute as well as Slovenian geography in general. The studies published reflect the conceptual and methodological development of geography [in Slovenia].«

Upon the publication of a bibliography in volume 40, Topole (2000, 103) wrote that the individual volumes »clearly reflect the periods of the Institute's major individual projects and its basic research studies, for example, the studies of quaternary deposits (1952–1976), mountain farms (1963–1988) and flood areas (1976–1987). Articles from the field of physical geography, particularly geomorphology, on glacier research, and on natural disasters are a constant feature. In recent years [up until 2000], there have been more regional geography articles and contributions from the field of land use.«

In 2002, the journal experienced significant changes, being joined by the journal *Geographica Slovenica* (ISSN: 0351-1731), which was published from 1972 to 2002. A total of 35 volumes were published. The editor of *Geografski zbornik/Acta geographica* at that time, Milan Orožen Adamič (2003, 7) reported on the changes emphasizing the »rich tradition of Slovenia's geographical publications,« which is why they »have decided to combine *Geographica Slovenica* with *Geografski zbornik/Acta geographica* (ISSN: 0373-4498). We have therefore changed the name of the previous *Geografski zbornik/Acta geographica* to *Acta geographica Slovenica – Geografski zbornik* (ISSN: 1581-6613) and agreed that the combined and expanded journal will continue the traditions of both journals. In form and content it will follow the model of

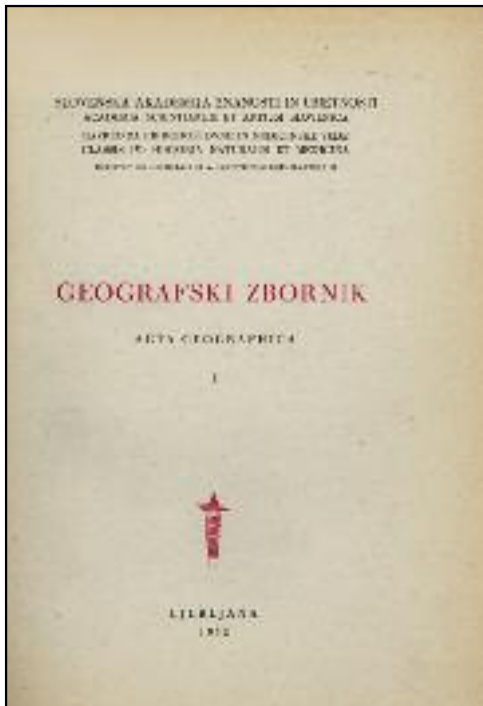

Figure 1: Cover of the first issue of *Geografski zbornik/Acta geographica* from 1952.

Figure 2: Until 1994 the front cover changed little, as shown by the front cover of *Geografski zbornik/Acta geographica* 34.

Figure 3: Front cover of *Geografski zbornik/Acta geographica* 35 from 1995.

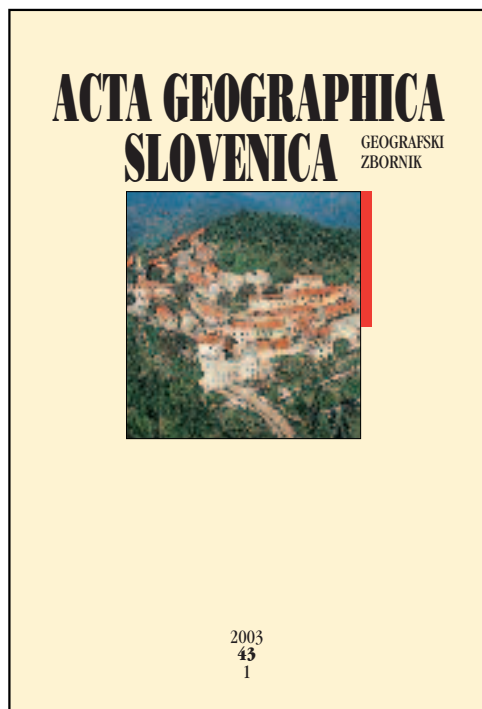

Figure 4: Front cover of *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* 43(1) from 2003.

the older journal with an expanded editorial board.« With volume 43 (2003), the journal obtained a new ISSN (ISSN: 1581-6613) and its name was slightly altered, with the Latin name preceding the Slovenian. Two volumes began to be published a year and its articles were among the first in Slovenia to obtain digital object identifiers; this was also the volume with which the journal began to be listed in Science Citation Index Expanded (see section 5).

Joining the two journals has significantly benefited the new journal in terms of both content and image. When the journal's name changed, Natek (2004a, 96) wrote the following: »Judging from the title, many people will be surprised to discover that yet another geographical periodical has been launched. In fact, the 2002 annexation of the Institute of Geography to the Anton Melik Geographical Institute of Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts also resulted in a conceptual merger of both basic institutional research journals: *Geografski zbornik/Acta geographica* and *Geographica Slovenica*. As assured by the editor-in-chief Milan Orožen Adamič, the reworked institutional journal will continue the current practice and publish all original scientific articles and studies that enrich basic geographical findings about Slovenia and contribute to raising the profile of Slovenian geographical thought around the globe. In addition, from now on *Acta geographica Slovenica*, which also has an extended conceptual design, will be published twice a year.«

In recent years, *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* has also become known for its distinctive and attractive color front and back covers with an emphasis on illustrative scientific photography and thematic cartography: »The journal not only changed its name, but also its outward appearance ... From now on, the front cover will contain a color photo and the back cover will include the titles of the articles published« (Natek 2004b, 103).

This article agrees that *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* primarily continues the tradition of *Geografski zbornik/Acta geographica*, which is why the statistical data presented below (concerning the period before the journal changed its name) refer to the latter.

Table 1: Basic information about the journal by volume (* year published).

Volume/ letnik	Year/leto	Issues per volume/ število na letnik	Number of pages/ število strani	Number of scientific articles/število znanstvenih prispevkov	Average number of pages per article/ povprečno število strani na prispevek	Number of authors/ število avtorjev	Share (%) of authors from the Anton Melik Geographical institute/ delež (%) avtorjev iz Geografskega inštituta Antona Melika	Share (%) of female authors/ delež (%) avtoric	Share (%) of foreign authors/ delež tujih avtorjev
1	1952	1	166	4	41,5	4	50	0	0
2	1954	1	250	4	62,5	4	25	25	0
3	1955	1	345	6	57,5	9	66,7	0	0
4	1956	1	307	6	51,2	6	33,3	0	0
5	1959	1	273	7	39	7	57,1	0	0
6	1961	1	331	7	47,3	7	71,4	0	0
7	1962	1	388	7	55,4	7	42,9	0	0
8	1963	1	428	9	47,6	7	71,4	0	0
9	1965	1	255	7	36,4	7	28,6	0	0
10	1967	1	330	5	66	5	20	0	0
11	1969	1	503	5	100,6	5	60	0	0
12	1971	1	318	4	79,5	6	0	0	0
13	1972	1	242	4	60,5	4	0	0	0
14	1974	1	335	3	111,7	3	66,7	0	0
15	1976	1	269	3	89,7	8	37,5	0	0
16	1976 (1977*)	1	228	3	76	3	33,3	0	0
17	1977 (1978*)	1	198	3	66	4	50	0	0
18	1978 (1979*)	1	169	2	84,5	2	100	0	0
19	1979 (1980*)	1	213	3	71	3	66,7	0	0
20	1980 (1981*)	1	207	3	69	5	60	0	0
21	1981	1	188	4	47	6	50	0	0
22	1982 (1983*)	1	344	4	86	4	75	0	0
23	1983 (1984*)	1	338	8	42,3	9	77,8	0	0
24	1984 (1985*)	1	245	7	35	8	75	0	0
25	1985	1	155	3	51,7	3	33,3	0	0
26	1986 (1987*)	1	153	4	38,3	4	25	0	0
27	1987	1	202	3	67,3	3	100	0	0
28	1988	1	218	5	43,6	6	16,7	0	0
29	1989	1	145	3	48,3	3	66,7	0	0
30	1990	1	247	3	82,3	3	33,3	0	0
31	1991	1	161	2	80,5	2	0	0	0
32	1992	1	139	2	69,5	2	0	0	0
33	1993	1	167	10	16,7	15	13,3	6,7	60
34	1994	1	147	3	49	3	33,3	0	0
35	1995	1	198	4	49,5	4	100	0	0
36	1996	1	134	3	44,7	4	75	25	0
37	1997	1	169	3	56,3	4	75	25	0
38	1998	1	197	5	39,4	5	100	20	0
39	1999	1	167	5	33,4	10	10	60	0
40	2000	1	143	4	35,8	6	16,7	66,7	0
41	2001	1	221	8	27,6	10	40	10	10
42	2002	1	162	4	40,5	4	75	100	0
43	2003	2	304	9	33,8	15	93,3	6,7	0
44	2004	2	257	8	32,1	15	60	33,3	40
45	2005	2	240	8	30	15	66,7	20	0
46	2006	2	294	8	36,8	17	70,6	29,1	0
47	2007	2	273	10	27,3	18	44,4	5,6	0
48	2008	2	367	11	33,4	15	53,3	20	20
49	2009	2	484	15	32,3	23	52,2	21,7	30,4
50	2010	2	331	12	27,6	20	30	35	30
		Total/skupaj	12.545	273		362			
		Average/ povprečje			53		50	10,2	3,8

¹ The first editorial board was appointed in 1974 (Year Book ... 1975, 194), but was not listed in the journal./Leta 1974 je bil imenovan uredniški odbor (Letopis ... 1975, 194), ki pa v reviji ni bil naveden.

² The editorial board is not given (Natek and Perko 1999, 39, 41)/Uredniški odbor v reviji ni naveden (Natek in Perko 1999, 39, 41).

3 Editors-in-chief, managing editors, and editorial boards

In their historical outline of the Anton Melik Geographical Institute, Natek and Perko (1999, 39–41) also included a short history of the institute's journal; this is summarized here: »The editor of the first 10 volumes of *Geografski zbornik* was Anton Melik. Two years after his death, the editorship was assumed by Svetozar Ilešič. At his initiative, an editorial board was established in 1974 consisting of Svetozar Ilešič, Drago Meze, Milan Šifrer, and Marko Žerovnik; in 1979, Žerovnik was replaced by Milan Orožen Adamič. The members of the editorial board were only listed in volume 22 of *Geografski zbornik* (i.e., in 1982); until then, only the editor's name had been given. In 1982, Ivan Gams was included in the editorial board. Volume 23 of the journal, in which Svetozar Ilešič is listed as the chief editor, was already edited by Ivan Gams and Drago Meze, who performed the editorial work together until 1994. Volume 33 was edited in cooperation with Karel Natek. In 1984, Svetozar Ilešič became the editorial board's chair and Ivan Gams was appointed his deputy. After Ilešič's death, Gams became the chair and also served as editor-in-chief from 1988 to 1994. From 1986 to 1994, the coeditor [listed as chief editor] of *Geografski zbornik* was Drago Meze. In 1986, Milan Natek joined the editorial board, and Igor Vrišer two years later. In 1995, Milan Orožen Adamič became editor-in-chief and, in addition to him, the editorial board included Ivan Gams, Andrej Kranjc, Milan Natek, Drago Perko, and Zoran Stančič. In 1996, the editorial board became international, being joined by Ádám Kertész [Geographical Research Institute of the Hungarian Academy of Sciences] from Hungary and Risa Palm [Georgia State University] from the US; in 2003, the board was also joined by Jörg Maier (University of Bayreuth) from Germany. That same year, the editorial board was also joined by Matej Gabrovec and Marjan Ravbar. In 2004, Zoran Stančič left the editorial board, and in 2005 it was joined by Blaž Komac and Matija Zorn (Table 1).

It is interesting that up until now editors have been replaced approximately every 10 volumes. The majority of volumes (i.e., 12) were edited by Svetozar Ilešič (vols. 11–22) as well as Ivan Gams and Drago Meze (vols. 23–34). Ten volumes (vols. 1–10) were edited by Anton Melik, and 11 (vols. 35–45) by Milan Orožen Adamič. The present editor has edited five volumes (vols. 45–50). Of a total of over 12,000 pages, the majority were edited by Ilešič (i.e., 3,214), followed by Melik (3,073), Gams and Meze (2,317), Orožen Adamič (2,192), and Komac (1,749 pages; Figure 8).

Overall, the editorial boards have included 18 members from Slovenia and abroad. Milan Orožen Adamič worked on 31 volumes, Ivan Gams on 29, Milan Natek on 25, Drago Meze and Milan Šifrer on 21, Andrej Kranjc and Drago Perko on 16, Ádám Kertész and Risa Palm on 15, Svetozar Ilešič on 11, Zoran Stančič on 9, Matej Gabrovec, Marjan Ravbar, and Jörg Maier on 8, Igor Vrišer on 7, and Marko Žerovnik on 5; the present editor-in-chief and managing editor have worked on five and a half volumes.

Since 2004 (vol. 44), the journal has also had a managing editor, who assists the editor-in-chief and performs primarily organizational, financial, secretary, technical, and similar work. There have been two managing editors thus far: Blaž Komac (vol. 44 and the first issue of vol. 45) and Matija Zorn (starting with the second issue of vol. 45).

4 Brief analysis of content

Natek and Perko (1999, 38–39) described the content of the first 39 volumes in the paragraph presented below. Their paragraph is quoted because it also roughly holds true for volumes up to number 50, except that the ratios between individual geographical branches have partly changed. The new shares are given in brackets as well as in Table 2 and Figure 6.

»The content of the articles and studies published in *Geografski zbornik* is extremely rich and diverse. [Slightly more than] a fifth of all articles published deal with geomorphology, focusing on the relief features of Slovenian regions, karst areas and their typical special features, and primarily on the transformation of Slovenian relief in the Quaternary period, which is covered by Quaternary geomorphology. With their climatic and dynamic perspectives on the development and transformation of the land, the researchers at our institute have laid the foundations for Slovenian Quaternary geomorphology, which is a generally established and accepted belief. [Less than] 10% of the articles deal with the geographical features of floods, which involve a combination of impacts of physical geographical laws and diverse human interventions, ... and 10% ... deal with the widest variety of natural disasters that have affected Slovenian regions

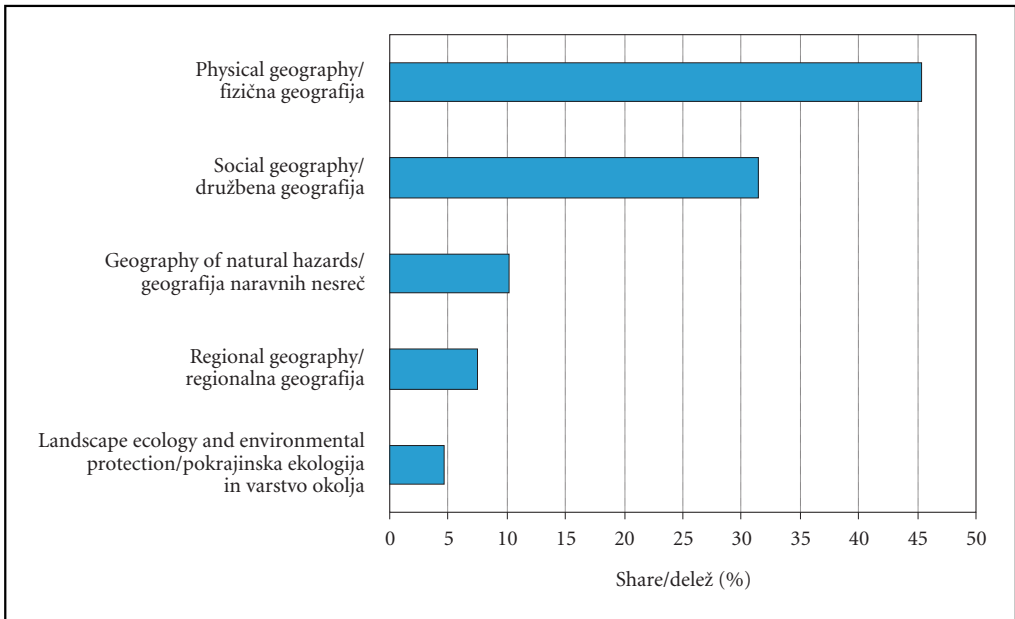

Figure 5: Shares of major geographical branches in the journal's 50 volumes.

in the last [60] years. [Five percent] of the articles discuss the issues of Slovenian mountain farms, and [nearly 8%] deal with the regional geography of Slovenian regions ... [Slightly more than 6%] of the articles address climate and weather phenomena, and [slightly less than 4%] deal with the alpine snow patches and glaciers under Mt. Triglav and Mt. Skuta. *Geografski zbornik* has also published articles on landslips, the timber line, the geological features of selected Slovenian regions, Slovenian alpine lakes, the impact of climate on the distribution of vineyards, aspect and solar radiation, the role of relief in shaping landscape physiognomy, sea temperatures, the geomorphological map, traffic, the level of earthquake risk to Ljubljana and Slovenia, economic-geographical regionalization, salt pans and salt production in the Slovenian Littoral, and so on.«

The journal's content initially focused on physical geography, but the ratio between articles on various geographical branches has been more balanced after the journal was joined by *Geographica Slovenica* (Table 2; Figure 6). Nonetheless, articles on physical geography continue to account for nearly a half of all the articles; articles on social geography account for nearly a third, articles on natural hazards account for 10%, regional geography accounts for just under 8%, and landscape ecology including environmental

Table 2: Shares of major geographical branches in the journal's 50 volumes (by five-volume groups).

Volumes	Physical geography	Geography of natural hazards	Landscape ecology and environmental protection	Social geography	Regional geography
1–5	60.0	10.0	0.0	23.3	6.7
6–10	54.8	7.1	0.0	28.6	9.5
11–15	60.9	4.3	0.0	30.4	4.3
16–20	80.0	13.3	0.0	6.7	0.0
21–25	58.1	16.1	0.0	25.8	0.0
26–30	47.6	0.0	0.0	33.3	19.0
31–35	42.9	14.3	3.6	32.1	7.1
36–40	30.0	5.0	20.0	25.0	20.0
41–45	32.4	10.8	10.8	45.9	0.0
46–50	25.0	14.3	8.9	41.1	10.7

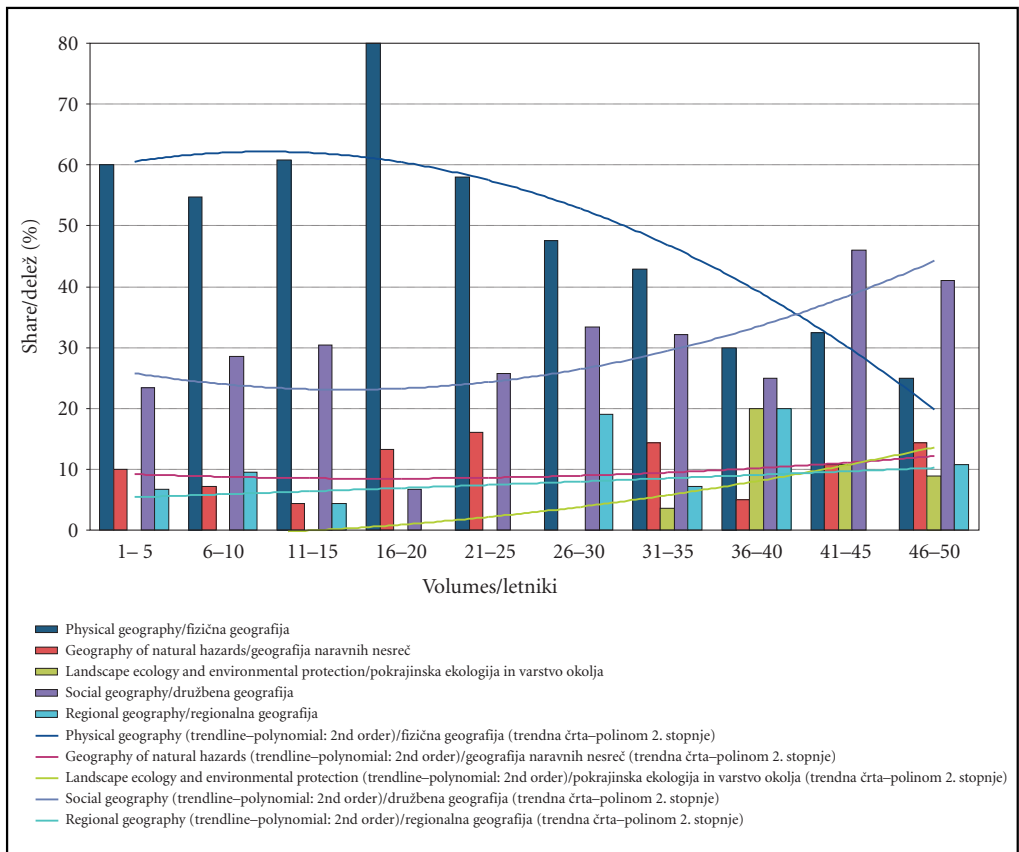

Figure 6: Shares of major geographical branches in the journal's 50 volumes (by five-volume groups).

protection accounts for approximately 5% of all articles (Figures 5 and 7). The majority of articles are on geomorphology including geology (17%) and, together with articles on karstology (3.3%), account for 20% of all. Just over 10% of articles are on hydrogeography (12.4%), among which studies of flood areas (8.5%), and climate geography (10.1%), including glacier studies (3.9%), predominate. Soil geography and vegetation geography account for only 2% of all articles. Just under 10% (i.e., 9.1%) of articles deal with settlement geography (5.2%) and population geography (3.9%). Slightly less than 14% (i.e., 13.4%) of articles are on rural geography and cultural landscapes, in which studies of mountain farms must be highlighted (4.9%). 3.3% of articles are on economic geography, and 2.3% deal with spatial planning.

Editorials have rarely been included in the journal (only seven times); the majority were included during the editorship of Svetozar Ilešič (1978; 1979; 1980; 1981). In them, Ilešič stressed that the journal primarily presented the findings of studies conducted by the Anton Melik Geographical Institute. Among other things, he also raised the issue of the journal's financing because »*Geografski zbornik* is also treated as a regular annual periodical [by the Research Community of Slovenia of that time] rather than a collective volume of scholarly papers, whose time of publication would be determined by the needs and requirements of the content published. This is why, despite the editorial board's efforts, individual issues cannot be as complete as desired in terms of content and the articles themselves may not be sufficiently mature in terms of both content and form« (Ilešič 1980, 5). Today the funds for preparing proofs and printing the journal are provided by the Slovenian Book Agency (previously, until 2009, they were provided by the Slovenian Research Agency), which has only recently granted three-year financing of the highest rank to the journal. The publisher uses the funds exclusively for the technical preparation of the articles, whereas it finances the editorial and copyediting work from its own resources.

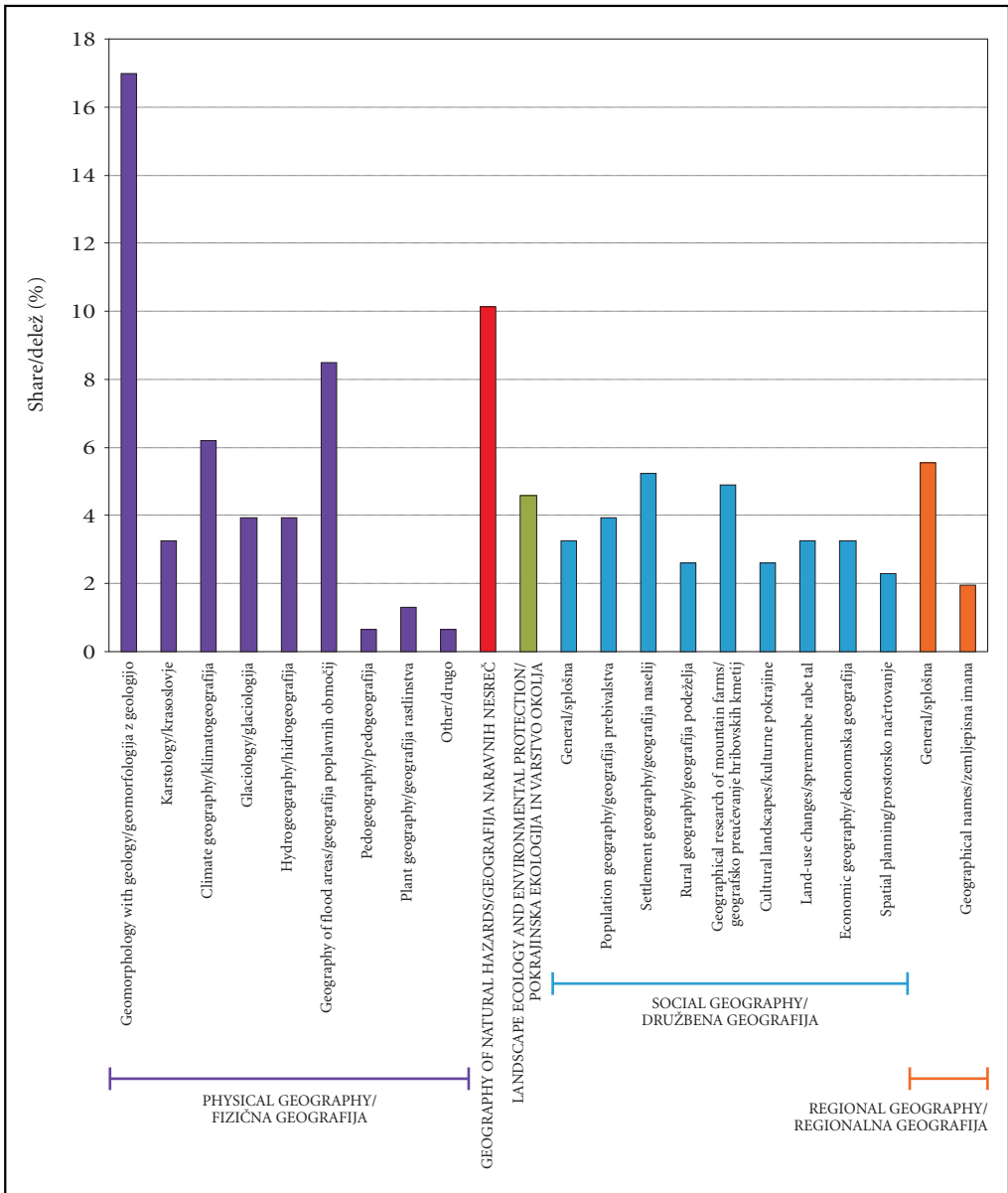

Figure 7: Detailed overview of shares of individual geography disciplines covered in the journal's 50 volumes (%).

The second issue highlighted by Ilešič was the one concerning writing geographical names. »Because the problem of standardizing Slovenian has not yet been fully resolved, this also applies to writing geographical names« (Ilešič 1980, 5). »At the moment, we are even more confused about this than before. This is mostly due to the yet unresolved and increasingly complex issue of writing place names composed of two or more words« (Ilešič 1981, 5). Similar editorials could also be written 30 years later because some normative questions connected with writing place names continue to be unresolved.

Initially, articles were published in Slovenian, with summaries predominantly in English, but also French; however, in his review of the first volume, Meze (1953, 227) already wrote the following: »Because Slovenian

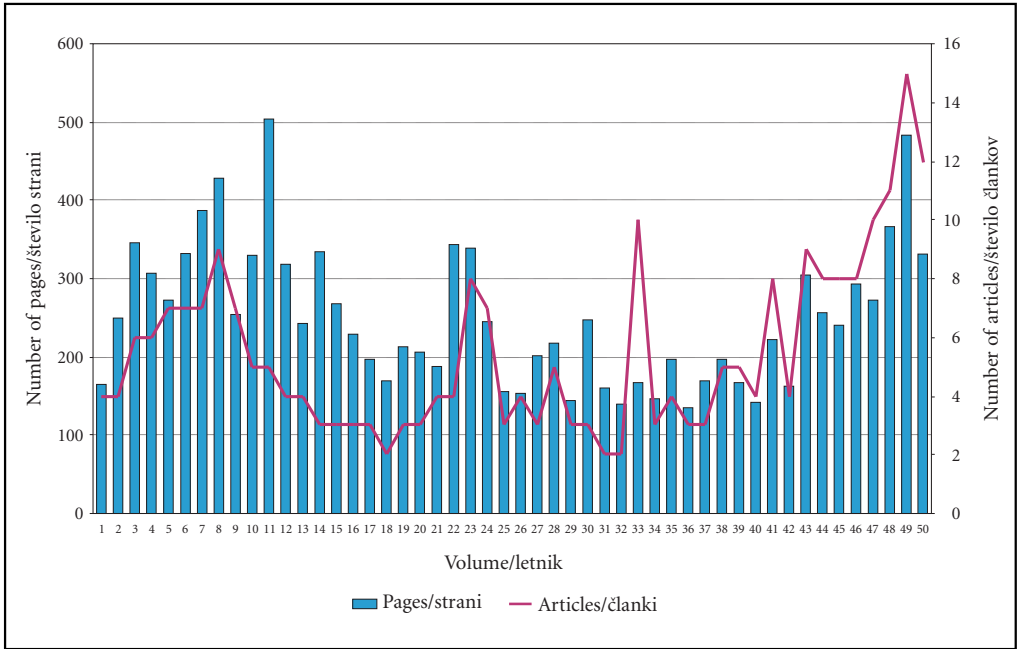

Figure 8: Changes in the number of pages and articles in the journal by individual volume.

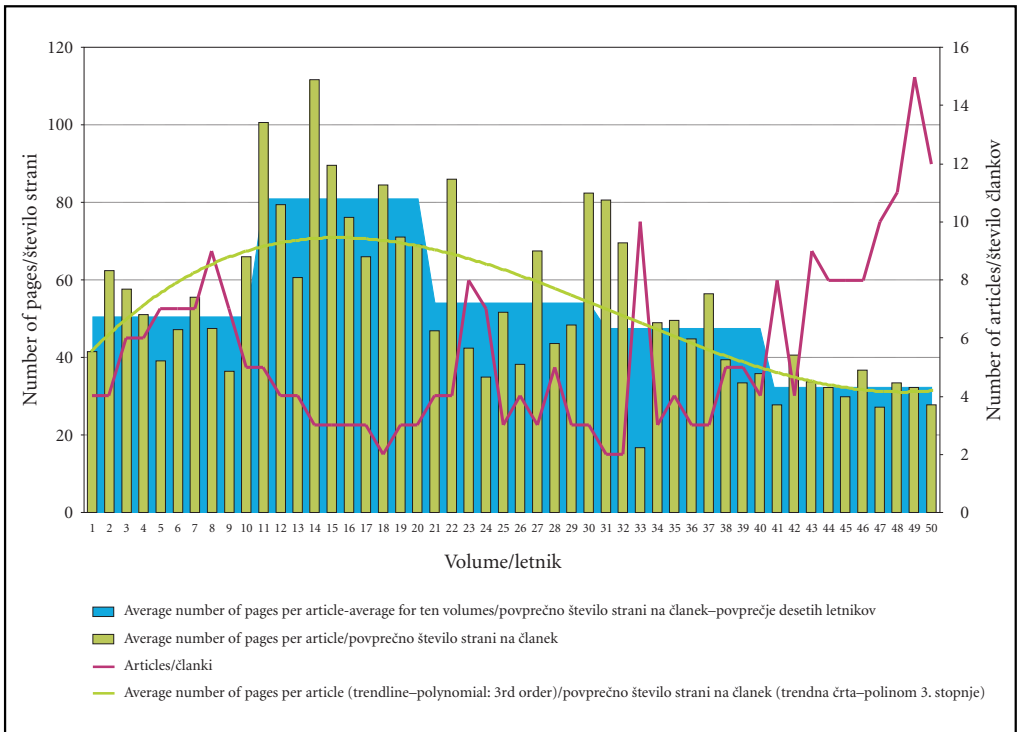

Figure 9: Changes in the average number of pages per article by individual volume and the average per 10 volumes.

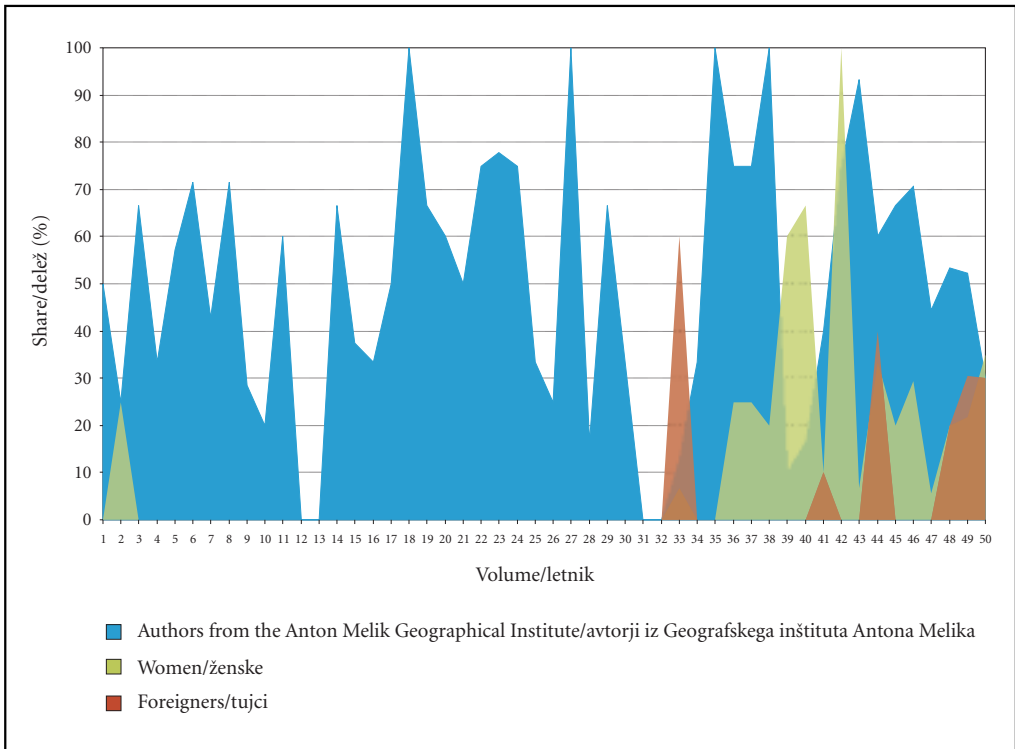

Figure 10: Share of female authors in the journal, foreign authors, and authors from the Anton Melik Geographical Institute of Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts.

Academy of Sciences and Arts exchanges many books abroad, more extensive summaries may be recommended in the future, as it is the case with foreign books and journals of small countries. «Until 1994, *Geografski zbornik* was published in Slovenian with lengthy summaries in a foreign language, predominantly English, whereas from 1995 to 1997 it was published in English with lengthy summaries in Slovenian. Since 1998, all articles have been published in both Slovenian and English» (Natek and Perko 1999, 39–41). Since 1995, the English and Slovenian versions of the articles are both accessible online at <http://ags.zrc-sazu.si/>. We would like to stress the equality of both languages because we wish to continue developing Slovenian geographical terminology. The decision to take this view, which is becoming rare in the Slovenian research world, is unfortunately connected with considerable translation costs that must be covered by the authors because they cannot be financed from public resources.

Due to the increasingly greater importance of the online edition, the number of copies of the printed edition has decreased accordingly in the last decade. In addition to a few copies for the rare subscribers and buyers, a great majority of printed copies are intended for exchanges with the publishers of research journals in Slovenia and abroad (we are currently sending the journal to nearly 200 addresses).

Including the year 2010, 50 volumes have been published to date, containing a total of 273 research articles. Some volumes were published for special anniversaries: volume 15 (1976) was published on the 10th anniversary of the death of the institute's founder and the journal's first editor, Anton Melik; volume 24 (1985) was published on the death of Svetozar Ilešič, who was the journal's second editor; volume 28 (1988) on the 50th anniversary of the Slovenian Academy of Sciences and Arts; and volume 38 (1998) was published on the 50th anniversary of the Anton Melik Geographical Institute.

However, the journal is not only important because of its conceptual contribution to Slovenian geography. It has also fulfilled a series of other functions, »the most important being that for decades it has been the only Slovene geographic publication that systematically encouraged thematic geographic cartography

in all its content and technical dimensions. Members and collaborators of the Anton Melik Geographical Institute contributing to *Geografski zbornik* have developed and tested in practice a variety of cartographic methods and techniques at the Cartography Institute, a special department of the Anton Melik Geographical Institute. The multicolor analogue cartographic techniques originally employed were gradually completely replaced by digital technology. The first digital black-and-white thematic maps were published in the 24th issue of *Geografski zbornik* (1984), and the first colour digital thematic maps were published in the 30th issue (1990). For the most recent issues of *Geografski zbornik*, we successfully tested the execution of very demanding thematic maps, some of which were ultimately published in the *Geographic Atlas of Slovenia* (... 1998), the first national atlas of the independent Republic of Slovenia« (Orožen Adamič 1998, 10). Nearly 25 years ago, the same author (Orožen Adamič 1987, 36) pointed out that »one can undoubtedly claim that no other Slovenian geographical publication can match the quality and rich content of the thematic maps published in *Geografski zbornik*.« A similar assertion can be made regarding the use of geographic information systems, which the journal has been using since at least volume 27 (1987; Perko 1987; Gams 1988, 146).

The journal also reflects the gender structure of researchers in Slovenian geography, which is clearly illustrated in Figure 10. In 31 volumes of the journal (vols. 2–33) or for nearly 40 years (1954–1993), no article was published by a female researcher. Since the mid-1990s, female researchers have been constantly included, although the share of their articles in all of the journal's volumes only account for approximately 10%.

5 From national to global

In the last two decades, the journal has reached beyond Slovenia's borders. This can be attributed to its bilingual character and the fact that all the articles have been freely accessible online since 1995. In addition to being accessible on its own website (<http://ags.zrc-sazu.si/>), the journal is also accessible on some other web portals such as *Geoscience e-Journals* (<http://paleopolis.rediris.es/geosciences/>), *Google Scholar* (<http://scholar.google.si/>), *EBSCOhost* (<http://www.ebscohost.com/>), and the Directory of Open-Access Journals at the Slovenian Digital Library (<http://www.dlib.si>).

The journal made the largest leap from its national framework in 2008, when volume 47 was included in *Science Citation Index Expanded* (SCIE) and *Journal Citation Reports/Science Edition*. Few Slovenian journals have achieved this so far. The journal is thus indexed in one of the major world databases, which enabled it to retain its primacy among Slovenian geographical scientific journals. A year later (in 2009), the journal managed to »have all of its articles, including those from volume 43 (2003) on, indexed in the [SCIE] database« (Zorn 2009a, 130); that is, all of the articles published after the journal changed its name to *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik*.

In 2008, the journal made another important step: Digital Object Identifiers (DOIs) were obtained for all the articles, which additionally linked them with other articles in similar research journals. A DOI is a uniform and fixed label for documents that are constantly accessible on the Internet; it is mainly used in searching for these documents. »The Digital Object Identifier is an alphanumeric string of characters composed of a prefix and a suffix. The prefix for every registrant is assigned by the DOI Registration Agency. The suffix is selected by the registrant itself, but it must be unique with relation to the prefix. For example, in the DOI name [referring to *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik*] DOI: 10.3986/AGS48103, the first eight characters were defined by the DOI Registration Agency; these are followed by a suffix composed of the journal's abbreviation and five numbers, in which the first two numbers denote the volume, the third number denotes the issue, and the last two refer to the number of the article within the issue. In this concrete case, the DOI refers to the third article in the first issue of volume 48. *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* obtains its DOIs through one of the US CrossRef agencies (<http://www.crossref.org/>)« (Zorn 2008a, 150–151); Cross Ref is a consortium of publishers and librarians as well as the main body in charge of issuing DOIs. The DOIs of all of the titles of book and serial publications published to date can be verified at its website, <http://dx.doi.org/>.

For the purposes of the DOI, we adapted the journal's website, which provides access to the .pdf files of individual articles as well as to a special .htm introductory webpage with an abstract and references

for each article. Through the CrossRef, the list of references on this webpage is linked to other international journals whose articles also have a DOI and have been cited in our journal.

In 2009, the first results of being included in the SCIE were already starting to show. The journal gained »a higher international profile, so that increasingly more international authors have been knocking on its door and everything indicates that publications by international authors will increase significantly in the following years [see Figure 10]. Thus, on the threshold of its 50th anniversary, the journal is meeting all international standards and is part of Slovenia's elite research journals,« Zorn wrote (2009a, 131) upon the publication of volume 49. The only thing missing was the impact factor, which the journal obtained in 2010; which was 0.714 for 2009. In 2009, 13 journals had an impact factor in Slovenia, with *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* taking third place.

Even before the journal was included in SCIE, the journal's international importance and excellence was already acknowledged by several renowned geographers that presented its content in established international geographical journals. For example, in his presentation of volume 42, Andrew Goudie (2003b, 638) wrote that it contained »substantial papers of interest to readers of *Progress of Physical Geography*.« He also noticed the journal's documentary illustrations, which he described as providing »some spectacular examples.«

6 Vision for the future

In his presentation of volumes 3 and 4, Ilešič (1957/58, 193) wrote that »the youthful energy and experienced leadership of *Geografski zbornik* guarantee a successful path for Slovenian geography despite its meager means.« Based on nearly 60 years (58, to be exact) of publication, one can assert that *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* will continue to preserve its tradition in the future and, as a scientific journal of the Anton Melik Geographical Institute of Scientific Research Centre of the Slovenian Academy of Sciences and Arts, will publish research achievements in all areas of geography and related disciplines in two print issues of each volume as well as online. Naturally, by publishing high-quality articles, the journal will continue to reflect the conditions in Slovenian geography and elsewhere. Because the journal is created by a public institute and largely financed through public funds, we will continue to make efforts for it to be available free of charge. This actually runs counter to current tendencies on the Internet, which is increasingly becoming restricted and making material accessible only upon payment. This also applies to the public presentation of research findings, which continues to be largely financed through public funds such as those provided by the European Commission. Unfortunately, even at the EU level efforts to increase the accessibility of research journals that are published under the aegis of large international corporations have not been successful. This is related to the copyright issue and the fact that in Slovenia authors of research articles are not paid for publishing their articles—which often entails long hours of hard work—but they are entitled to moral rights.

By all means, the journal will continue to focus on the Internet. We plan to use even more opportunities offered by the Internet and hope that a larger number of articles submitted for publication will enable online-first publication; in addition, we may also begin using a search engine to search for articles by content. We are also seriously thinking about digitizing all of the journal's volumes published to date. The first issues are already difficult to find and will soon hardly be accessible to users; at the same time, this would also provide access to high-quality works from the past. However, digitization demands considerable funding, which will probably not be easy to obtain during the current financial and economic crisis. Another special issue concerns the language or the development of technical geographical terminology. Translators continue to face the challenge of seeking Slovenian equivalents to numerous foreign words. Their polysemy makes them truly difficult to translate or express in Slovenian. *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik* will continue to pay special attention to this aspect of the discipline's development in the future.

Last but not least, we must mention the quality of our work. Geographers, especially members of the editorial boards of geographical journals, should continuously question the quality of the publications that reflect our work. Scientific and professional journals as well as popular magazines hold a mirror to the discipline. As already established above, the increasingly shorter articles in our journal are only one of the visible consequences or adaptations to modern approaches to our work. Online applications with

interactive content and links practically invite users to merely skim through them. Also visible is the shift from articles and papers that are the result of pure research (and thorough and long-lasting study) to articles resulting from (short-term) applied research. In this regard, greater balance should be sought. Can one conclude that science or geography is in a crisis if there is no balance today? In recent years, great changes have undoubtedly taken place in the sciences and especially in geography; among other things, these changes are reflected in an expansion of the field of geographical research, the increasing emphasis of socio-geographical aspects of geography (this is clearly evident with natural hazards), and even in changes in the subject of geographic research, which is the basic foundation of the discipline (Komac 2009).

With regard to the content, the editorial board cannot hide its ambitions to widen the »catchment area« of articles in *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik*. We would especially like to focus on central and southeastern Europe, where professional and creative links are being reestablished after the politically turbulent past two decades. The first end-result of such efforts will be the thematic section of the journal's next volume. Naturally we are aware that other competitive research journals in this area have similar intentions, but they cover other thematic fields. Our focus will continue to be on geography.

We would also like to maintain the highest quality in the technical sense; this applies to the illustrations and especially the cartographic material, which again is primarily connected with the availability of financial means.

Let us conclude with the words of Natek (2006a, 104), who highlighted the social importance of research publications as a typical feature of this journal in one of the reviews: »The wide variety of geographic research findings, which are supported and documented with empirical findings, provides a valuable basis for developing basic geographic principles, as well as their applied use in diverse spatial disciplines.« Every work is directed towards another; it is created for someone else. This is especially true with journals in which articles are published for others to read, think about, and perhaps better understand the processes and phenomena occurring in a landscape. Thus our final goal is to publish geographical articles of the highest quality, which should primarily excel in a neutral pursuit of the truth about the world. We are striving for the noblest possible product that can be offered by this discipline, which is deemed part of the humanities in Slovenia. The closer the image of the real landscape is brought to the reader, the closer one comes to the focus of geography, which explains various complex relationships between nature and society from a spatial perspective.

7 References

- Ilešič, S. 1978: Predgovor. Geografski zbornik 17. Ljubljana.
 Ilešič, S. 1979: Predgovor. Geografski zbornik 18. Ljubljana.
 Ilešič, S. 1980: Predgovor. Geografski zbornik 19. Ljubljana.
 Ilešič, S. 1981: Predgovor. Geografski zbornik 21. Ljubljana.
 Letopis Slovenske akademije znanosti in umetnosti 25. 1974. Ljubljana.
 Komac, B. 2009: Social memory and geographical memory of natural disasters. *Acta geographica Slovenica* 49-1. Ljubljana. DOI: 10.3986/AGS49107
 Natek, M., Perko, D. 1999: 50 let Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Geografija Slovenije 1. Ljubljana.
 Orožen Adamič, M. 1987: Geografski zbornik. Geografski obzornik 34-1. Ljubljana.
 Orožen Adamič, M. 1998: Geografski zbornik/Acta geographica on the 50th Anniversary of the Anton Melik Geographical Institute of the Scientific Research Center of the Slovenian Academy of Sciences and Arts. Geografski zbornik 38. Ljubljana.
 Orožen Adamič, M. 2003: New expanded design of *Acta geographica Slovenica* – Geografski zbornik. *Acta geographica Slovenica* 43-1. Ljubljana.
 Perko, D. 1987: Pokrajina in raba tal v Pokokrju. Geografski zbornik 27. Ljubljana.
 Perko, D., Zorn, M. 2008: Zgodovina Geografskega vestnika. Geografski vestnik 80-2. Ljubljana.
 Potočnik Slavič, I. 2003: Začetki Geografskega obzornika. Geografski obzornik 50, 3-4. Ljubljana.
 Topole, M. 2000: Bibliography of Geografski zbornik. Geografski zbornik 40. Ljubljana.

7.1 Reviews of *Geografski zbornik/Acta geographica* and *Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik*

- Bat, M. 1984: Geografski zbornik XXIII 1983, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana, str. 338. Geografski vestnik 56. Ljubljana.
- Bat, M. 1986: Geografski zbornik, XXIV, SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana, 1985, 245 strani. Geografski vestnik 58. Ljubljana.
- Gams, I. 1959: Geografski zbornik V. Geografski obzornik 6-3. Ljubljana.
- Gams, I. 1968: Geografski zbornik X. Inštitut za geografijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Uredil pok. prof. dr. Anton Melik. Ljubljana 1967, 329 strani, 16 kart v prilogi. Geografski vestnik 40. Ljubljana.
- Gams, I. 1970: Geografski zbornik XI. Geografski obzornik 17-1. Ljubljana.
- Gams, I. 1975: Geografski zbornik – Acta geographica, XIV, Inštitut za geografijo SAZU, Ljubljana 1974, 330 strani. Geografski vestnik 47. Ljubljana.
- Gams, I. 1978: Geografski zbornik XV, Geografski zbornik XVI. Geografski obzornik 25, 1-2. Ljubljana.
- Gams, I. 1979a: Geografski zbornik XVII, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za prirodoslovne vede, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana 1978, strani 198. Geografski vestnik 51. Ljubljana.
- Gams, I. 1979b: Geografski zbornik XVIII, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za prirodoslovne vede, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana 1979, strani 170. Geografski vestnik 51. Ljubljana.
- Gams, I. 1988: Geografski zbornik XXVII-1987. Geografski vestnik 60. Ljubljana.
- Goudie, A. S. 2003a: Adamič, M. O., editor 2000: Geografski zbornik: Acta Geographica. Slovenia: Zrc Sazu. ISSN: 0373 4498. Progress in Physical Geography 27-3. London.
- Goudie, A. S. 2003b: Adamič, M. O., editor 2002: Geografski zbornik: Acta Geographica (XLII 2002). Slovenia: Geografski inštitut Antona. 162 pp. ISSN: 0373 4498. Progress in Physical Geography 27-4. London.
- Habič, P. 1973: Geografski zbornik XIII, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za prirodoslovne in medicinske vede. Inštitut za geografijo, Ljubljana 1972. Geografski vestnik 45. Ljubljana.
- Ilešič, S. 1954: Geografski zbornik II. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Institut za geografijo, Ljubljana 1954, strani 250. Geografski vestnik 26. Ljubljana.
- Ilešič, S. 1957/1958: Geografski zbornik. Acta Geographica. Slov. akademija znanosti in umetnosti, Inštitut za geografijo. Uredil Anton Melik. III, Ljubljana 1955, 345 strani. – IV, Ljubljana 1956, 307 strani. Geografski vestnik 29/30. Ljubljana.
- Ilešič, S. 196/67: Geografski zbornik IX. Inštitut za geografijo Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Uredil Anton Melik. Ljubljana 1965, strani 256. Geografski vestnik 38. Ljubljana.
- Ilešič, S. 1965: Osmi »Geografski zbornik«. Geografski vestnik 37. Ljubljana.
- Meze, D. 1953: Geografski zbornik I, Slovenske akademije znanosti in umetnosti, razred za prirodoslovne in medicinske vede, Inštitut za geografijo, Ljubljana 1952. Geografski vestnik 25. Ljubljana.
- Meze, D. 1972: Geografski zbornik XII. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, razred za prirodoslovne in medicinske vede, Inštitut za geografijo. Ljubljana 1971, 318 strani, 15 kart in 3 tabele v prilogi. Uredil akademik Svetozar Ilešič. Geografski vestnik 44. Ljubljana.
- Natek, K. 1983: Geografski zbornik XXII, SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana, 1983, 346 str. Geografski vestnik 55. Ljubljana.
- Natek, M. 196/63: Geografski zbornik VII. Inštitut za geografijo SAZU. Uredil Anton Melik. Ljubljana 1962, str. 388. Geografski vestnik 34. Ljubljana.
- Natek, M. 1962/63: Geografski zbornik VI. Inštitut za geografijo SAZU. Uredil Anton Melik. Ljubljana 1961, str. 362. Geografski vestnik 34. Ljubljana.
- Natek, M. 1980: Geografski zbornik XIX, SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana (1979) 1980, 216 strani. Geografski vestnik 52. Ljubljana.
- Natek, M. 1987: Geografski zbornik XXVI. – 1986, Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Ljubljana 1987, 153 strani. Geografski vestnik 59. Ljubljana.
- Natek, M. 1989: Geografski zbornik 28, Ljubljana 1988, 220 strani. Geografski obzornik 36-1. Ljubljana.
- Natek, M. 1990: Geografski zbornik 29. Geografski obzornik 37-2. Ljubljana.

- Natek, M. 1992: Geografski zbornik – *Acta geographica*, XXXI. Geografski inštitut Antona Melika, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, 161 str., Ljubljana 1991. Geografski vestnik 64. Ljubljana.
- Natek, M. 1993: Geografski zbornik 32. Delo 35-120 (27. 4. 1993). Ljubljana.
- Natek, M. 1994a: Geografski zbornik 33 (1993). Geografski obzornik 41-2. Ljubljana.
- Natek, M. 1994b: Geografski zbornik 33 (1993). Delo 36-80 (7. 4. 1994). Ljubljana.
- Natek, M. 1995: Geografski zbornik 34. Delo 37-124 (1. 6. 1995). Ljubljana.
- Natek, M. 1996a: Geografski zbornik – *Acta geographica* 35, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Geografski inštitut, Ljubljana 1995, 198 str. Geografski vestnik 68. Ljubljana.
- Natek, M. 1996b: Geografski zbornik 35. Delo 38-141 (20. 6. 1996). Ljubljana.
- Natek, M. 1997a: Geografski zbornik 36. Geografski obzornik 44-1. Ljubljana.
- Natek, M. 1997b: Geografski zbornik 36. Delo 39-94 (24. 4. 1997). Ljubljana.
- Natek, M. 1999: Geografski zbornik – *Acta geographica* XXXVIII, Ljubljana 1998: Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, 197 strani, ISSN 0373-4498. Geografski vestnik 71. Ljubljana.
- Natek, M. 2000: Geografski zbornik/*Acta geographica* XXXIX, Ljubljana 1999: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, 167 strani, ISSN 0373-3398. Geografski vestnik 72-2. Ljubljana.
- Natek, M. 2001: Geografski zbornik/*Acta geographica* XXXX, Ljubljana 2000: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 143 strani, ISSN 0373-4498. Geografski vestnik 73-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2002: Geografski zbornik/*Acta geographica* XLI, Ljubljana 2001: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 221 strani, ISBN 0373-4498. Geografski vestnik 74-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2003: Geografski zbornik/*Acta geographica* XLII, Ljubljana 2002: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 162 strani, ISSN 0373-4498. Geografski vestnik 75-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2004a: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 43-1, Ljubljana 2003: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 162 strani, 157 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 76-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2004b: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 43-2, Ljubljana 2003: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnica SAZU, 139 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 76-2. Ljubljana.
- Natek, M. 2005a: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 44-1, Ljubljana 2004: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 112 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 77-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2005b: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 44-2, Ljubljana 2004: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, 140 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 77-2. Ljubljana.
- Natek, M. 2006a: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 45-1, Ljubljana 2005: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 112 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 78-1. Ljubljana.
- Natek, M. 2006b: *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik 45-2, Ljubljana 2005: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 132 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 78-2. Ljubljana.
- Orožen Adamič, M. 1978: Geografski zbornik – *Acta geographica*, XV, Geografski inštitut Antona Melika SAZU, Ljubljana 1976, 272 strani, 5 večbarvnih kart v prilogi. Geografski vestnik 50. Ljubljana.
- Orožen Adamič, M. 1991: Geografski zbornik – *Acta geographica* XXX (1990). Geografski vestnik 63. Ljubljana.
- Orožen Adamič, M. 1996: Geografski zbornik *Acta Geographica* 35. Geografski obzornik 43-2. Ljubljana.
- Orožen Adamič, M. 1998: Geografski zbornik 37. Geografski obzornik 45-2. Ljubljana.
- Pavlovec, R. 1967: Geografski zbornik, zvezek 10. Naše jame 9. Ljubljana.
- Plut, D. 1981: Geografski zbornik XX, SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana 1980/1981, 208 strani, Geografski vestnik 53. Ljubljana.
- Plut, D. 1982: Geografski zbornik XXI, SAZU, Geografski inštitut Antona Melika, Ljubljana, 1981, 188 strani. Geografski vestnik 54. Ljubljana.
- Turk, J. 1986: Geografski zbornik, Ljubljana: XXV (1985). Geografski obzornik 33-1. Ljubljana.
- Vrišer, I. 1973: Geografski zbornik XII, SAZU, Ljubljana 1971. Geografski obzornik 20, 1-2. Ljubljana.

- Zorn, M. 2007a: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 47-1, Ljubljana 2007: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 171 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 79-1. Ljubljana.
- Zorn, M. 2007b: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 47-2, Ljubljana 2007: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 171 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 79-2. Ljubljana.
- Zorn, M. 2008a: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 48-1, Ljubljana 2008: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 179 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 80-1. Ljubljana.
- Zorn, M. 2008b: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 48-2, Ljubljana 2008: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 187 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 80-2. Ljubljana.
- Zorn, M. 2009a: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 49-1, Ljubljana 2009: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 238 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 81-1. Ljubljana.
- Zorn, M. 2009b: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 49-2, Ljubljana 2009: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 248 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 81-2. Ljubljana.
- Zorn, M. 2010a: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 50-1, Ljubljana 2010: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 169 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 82-1. Ljubljana.
- Zorn, M. 2010b: Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik 50-2, Ljubljana 2010: Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Založba ZRC, sozaložnik SAZU, 162 strani, ISSN 1581-6613. Geografski vestnik 82-2. Ljubljana.

Zgodovina znanstvene revije Acta geographica Slovenica

DOI: 10.3986/ AGS50101

UDK: 050:91(497.4)(091)

COBISS: 1.02

IZVLEČEK: Acta geographica Slovenica je znanstvena revija za geografijo in sorodne vede. Izdaja jo Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Izhaja od leta 1952 in je druga najstarejša slovenska geografska revija. Leta 2010 je izšel njen petdeseti letnik in temu jubileju je posvečen ta prispevek. Do leta 1976, ko je izšla štirinajsta številka, je revija izhajala občasno, po tem pa izhaja vsako leto, od leta 2003 (letnik 43) z dvema številčkama letno. Z letnikom 43 je bila revija vključena v indeks citiranosti (*Science Citation Index Expanded*, SCIE). Od leta 2010 ima tudi faktor vpliva. Za leto 2009 je bila njegova vrednost 0,714, kar revijo uvršča na tretje mesto med indeksiranimi revijami iz Slovenije. V vseh letnikih je bilo na prek 12.000 straneh objavljeno 273 znanstvenih prispevkov, od katerih so polovico so napisali člani inštituta.

KLJUČNE BESEDE: geografija, zgodovina, Geografski zbornik, Acta geographica Slovenica, Geografski inštitut Antona Melika, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Slovenija

Uredništvo je prejelo prispevek 17. novembra 2010.

NASLOVI:

dr. Matija Zorn, upravnik

Geografski inštitut Antona Melika

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Gospodarska ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: matija.zorn@zrc-sazu.si

dr. Blaž Komac, urednik

Geografski inštitut Antona Melika

Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Gospodarska ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija

E-pošta: blaz.komac@zrc-sazu.si

Vsebina

1	Uvod	27
2	Razvoj	28
3	Uredniki, upravniki in uredniški odbori	29
4	Kratka analiza vsebine	29
5	Od nacionalnega do globalnega	32
6	Vizija prihodnosti	32
7	Literatura	34
7.1	Knjižna poročila o Geografskem zborniku/ Acti geographici in Acti geographici Slovenici/Geografskem zborniku	34

1 Uvod

Urednik in upravnik Acte geographice Slovenice/Geografskega zbornika sva članek pripravila v počastitev jubilejnega petdesetega letnika revije, ki je prvič izšla že leta 1952, to je komaj šest leta potem, ko je Slovenska akademija znanosti in umetnosti ustanovila Geografski inštitut (danes Geografski inštitut Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti). Revija se je prvotno imenovala Geografski zbornik ali Acta geographica in je do leta 1976, ko je bila natisnjena štirinajsta številka, »... izhajal občasno, predvsem v skladu z denarnimi možnostmi, leta 1976 pa je zaradi denarne pomoči države postal letno glasilo ...« (Natek in Perko 1999, 38–39). Logično je, da je iz znanstvenoraziskovalnega dela zrasla tudi potreba po objavi rezultatov študij. Slovenska geografija je namreč v obdobju po drugi svetovni vojni, zlasti v začetku petdesetih let 20. stoletja dobivala »... čedalje večji razmah ...«, ki se je najbolj odražal v »... večjem številu mladih geografov, med katerimi so se našli tudi taki, ki so se izkazali sposobne za samostojno znanstveno delo ...« (Meze 1953, 225). Tako so bile njihove prve študije objavljene v prvi knjigi Geografskega zbornika/Acte geographice (ISSN: 0373-4498). Reviji je bil že ob nastanku pripisan velik pomen. Meze (1953, 225) je tako zapisal, da je izhajanje zbornika »... v načrtu tudi za naprej in pomeni poleg Geografskega vestnika [glej Perko in Zorn 2008] novo slovensko geografsko periodično publikacijo ...«.

Dve leti kasneje, to je leta 1954, se je znanstvenim geografskim revijam Geografski vestnik (ISSN: 0350-3895; izdajatelj Zveza geografov Slovenije) in Geografski zbornik/Acta geographica (ISSN: 0373-4498), pridružila strokovna geografska revija Geografski obzornik (ISSN: 0016-7274; izdajatelj Zveza geografov Slovenije) (Potočnik Slavič 2003, 34). Tem se je leta 1972 pridružila znanstvena revija Geographica Slovenica (ISSN: 0351-1731; izdajatelj nekdanji Inštitut za geografijo, leta 2002 priključen Geografskemu inštitutu Antona Melika), leta 1985 znanstvena revija Dela (ISSN: 0354-0596; izdajatelj Oddelek za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani), leta 1991 strokovna revija Geografija v šoli (ISSN: 1318-4717; izdajatelj Zavod Republike Slovenije za šolstvo) in leta 2006 še znanstvena revija Revija za geografijo (ISSN: 1854-665X; izdajatelj Oddelek za geografijo Filozofske fakultete, Univerze v Mariboru).

Leta 1998 je takratni urednik Geografskega zbornika/Acte geographice zapisal: »... Osnovni cilj... revije ... je vedno bil, da naj z izvirnimi znanstvenimi in raziskovalnimi prispevki bogati slovensko geografijo ...« (Orožen Adamič 1998, 9). V knjižnem poročilu ob dvajsetem letniku je Plut (1981, 118) zapisal, da »... Geografski zbornik še naprej uspešno skrbi za izdajo tehničnih, obsežnejših geografskih razprav, ki širijo naša spoznanja o slovenskih pokrajinah in plemenitijo teorijo in metodologijo geografskega preučevanja ...«.

Razprave, ki so izhajale v Geografskem zborniku/Acti geographici je vedno odlikovala uporaba sodobnih geografskih znanstvenoraziskovalnih metod. Natek (1990, 45) je npr. v knjižnem poročilu devetindvajsete številke izpostavil uporabo »... eksaktnih, statistično-matematičnih raziskovalnih postopkov, ki prinašajo z numeričnimi rezultati nove, kvantificirane vrednosti v odnose, povezave ter soodvisnost med posameznimi pokrajinskimi sestavinami ...«. Je pa stroga znanstvena usmerjenost revije pomenila tudi slabše poznavanje njene vsebine, predvsem med najširšo populacijo geografov, t. j. med šolniki, ki ugotavlja Orožen Adamič (1987, 33). Sicer pa je že Ilešič (1954, 203) pripomnil, da bi si Geografski zbornik med geografi zaslužil več pozornosti. K temu je gotovo pripomogla dolžina prispevkov, ki so bili v preteklosti precej daljši kot sedaj (slika 9); v času urednikovanja Antona Melika (letniki 1–10) so bili članki povprečno dolgi dobrih petdeset strani, v času urednikovanja Svetozarja Ilešiča (letniki 11–22) slabih osemdeset strani, v času urednikovanja Ivana Gamsa in Draga Mezeta (letniki 23–34) nekaj prek petdeset strani, v času urednikovanja Milana Orožna Adamiča (letniki 35–45-1) slabih štirideset in v času urednikovanja Blaža Komaca (letniki 45-2–50) pa okrog 30 strani (vključujoč angleško in slovensko različico). Večjo dolžino prispevkov v preteklosti je Orožen Adamič (1987, 33) razložil s tem, da je bil Geografski zbornik/Acta geographica v preteklosti namenjen »... objavljanju obsežnejših geografskih razprav. Le izjemoma [pa; op. a.] so v njem [bili objavljeni; op. a.] prispevki, ki bi jim po vsebini in obsegu lahko dali predznak članek ...«. To se je v zadnjih letih spremenilo zaradi večjega števila člankov, ki jih uredništvo prejme v objavo, obenem je to tudi posledica dejstva, da raziskovalci danes pisanju posameznega članka namenijo precej manj časa, kot so ga v preteklih desetletjih, daljše razprave pa zaradi boljših tehničnih možnosti geografi raje objavljajo v monografijah. Geografski inštitut Antona Melika danes poleg revije izdaja še več znanstvenih monografskih zbirk: Geografija Slovenije (*Geography of Slovenia*; ISSN: 1580-1594), Georitem (*Georhythm*; ISSN: 1855-1963), Geografski informacijski sistemi v Sloveniji (*GIS in Slovenia*; ISSN: 1855-4954), Naravne nesreče (*Natural Disasters*; ISSN: 1855-8887; 1855-8879) in Regionalni razvoj (*Regional Development*; ISSN: 1855-5780).

2 Razvoj

Natek in Perko (1999, 38–39) sta v monografiji ob petdesetletnici Geografskega inštituta Antona Melika reviji, ki je takrat štela 39 letnikov, namenila naslednje besede: »... Ker je bil Geografski zbornik vedno široko odprt za vse geografe, ki so z izvirnimi znanstvenimi in raziskovalnimi prispevki bogatili slovensko geografijo, so v njem poleg raziskovalcev inštituta objavljali tudi raziskovalci z Univerze [v Ljubljani in Mariboru; op. a.] ter drugih raziskovalnih in upravnih ustanov. V Geografskem zborniku se zrcalijo raziskovalna dejavnost, usmerjenost in razvoj inštituta kakor tudi slovenske geografije na sploh. Objavljene študije kažejo na vsebinski in metodološki razvoj geografije [v Sloveniji; op. a.] ...«.

Topoletova (2000, 104) je ob izidu bibliografije v 40. letniku revije zapisala, da se »... po letnikih jasno kaže [o] obdobja posameznih večjih projektov inštituta oziroma njegovih temeljnih raziskav: na primer preučevanja kvartarnih nanosov (1952–1976), hribovskih kmetij (1963–1988) in poplavnega sveta (1976–1987). Stalnica so prispevki s področja fizične geografije, zlasti geomorfologije, preučevanja ledenikov in naravnih nesreč. V zadnjem obdobju [do leta 2000; op. a.] je več regionalnogeografskih člankov in prispevkov s področja rabe tal. ...«.

Leta 2002 je revija doživela večje spremembe, saj se ji je pridružila revija »Geographica Slovenica« (ISSN: 0351-1731), ki je izhajala med letoma 1972 in 2002. Skupaj je izšlo 35 števil. O spremembah je poročal takratni urednik Orožen Adamič (2003, 8), ki je poudaril »... bogato tradicijo geografske znanstvene publicistike ...«, zaradi česar so »... se odločili za pridružitve Geographice Slovenice h Geografskemu zborniku/Acti geographice (ISSN: 0373-4498). Zato smo tudi nekoliko spremenili naslov dosedanjega Geografskega zbornika/Acte geographice v Acta geographica Slovenica – Geografski zbornik (ISSN: 1581-6613). Dogovorili smo se, da bo združena in po vsebinski zasnovi razširjena revija nadaljevala tradicijo obeh revij. Vsebinsko in oblikovno bo naslonjena na zasnovo starejše revije z razširjenim uredniškim odborom ...« S 43. letnikom (2003) je revija dobila nov ISSN (ISSN: 1581-6613) in spremenjeno ime, pri čemer je latinsko ime revije od tedaj postavljeno pred slovenskim. Izhajati je začela z dvema številkama letno, članki so med prvimi v Sloveniji pridobili identifikatorje digitalnega objekta (DOI), s tem letnikom pa je revija tudi indeksirana v *Science Citation Index Expanded* (glej poglavje 5).

Revija je z združitvijo vsebinsko mnogo pridobila tako glede vsebine kot glede podobe. Tako je Natek (2004a, 96) ob preimenovanju zapisal: »... Marsikdo bo po naslovu presenečeno ugotovil, da je prišla na knjižne police spet nova geografska periodična publikacija. Dejansko pa je prišlo s priključitvijo Inštituta za geografijo h Geografskemu inštitutu Antona Melika na Znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti leta 2002 tudi do vsebinske združitve obeh temeljnih inštitutskih znanstvenoraziskovalnih glasil: Geografskega zbornika/Acte geographice in Geographice Slovenice. Kot zagotavlja njen glavni urednik dr. Milan Orožen Adamič, bo prenovljeno inštitutsko glasilo nadaljevalo dosedanje prakso in objavljalo vse izvirne znanstvene razprave kakor tudi študije, ki bodo prispevale k bogatenju osnovnih geografskih spoznanj o Sloveniji ter k uveljavljanju slovenske geografske misli v svetu. Poleg tega bo Acta geographica Slovenica, ki ima tudi razširjeno vsebinsko zasnovo, odslej praviloma izhajala dvakrat letno ...«.

Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik je v zadnjih letih postal znan tudi po prepoznavni in lični zunanji podobi v barvnem tisku s poudarkom na ponazorilni, znanstveni fotografiji in tematski kartografiji: »... S spremembo naslova revije se je spremenila tudi njena zunanja podoba ... Odslej je na naslovnici barvna fotografija, na zadnji zunanji strani [platnico; op. a.] pa so natisnjeni naslovi objavljenih prispevkov ...« (Natek 2004b, 103).

V tem prispevku smo privzeli, da Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik predvsem nadaljuje tradicijo Geografskega zbornika/Acte geographice, zato se statistični podatki v nadaljevanju (za obdobje pred preimenovanjem revije) nanašajo nanj.

Slika 1: Naslovnica prve številke Geografskega zbornika/Acte geographice iz leta 1952.
Glej angleški del prispevka.

Slika 2: Do leta 1994 se naslovnica ni bistveno spreminjala, kar dokazuje naslovnica Geografskega zbornika/Acte geographice 34.
Glej angleški del prispevka.

Slika 3: Naslovnica Geografskega zbornika/Acte geographice 35 iz leta 1995.
Glej angleški del prispevka.

Slika 4: Naslovnica Acte geographice Slovenice/Geografskega zbornika 43-1 iz leta 2003.
Glej angleški del prispevka.

3 Uredniki, upravniki in uredniški odbori

Natek in Perko (1999, 39–41) sta v zgodovinskem orisu Geografskega inštituta Antona Melika priobčila tudi kratko zgodovino inštitutske revije, ki jo na tem mestu povzemamo: »... *Urednik prvih desetih knjig Geografskega zbornika je bil Anton Melik. Dve leti po njegovi smrti je uredništvo prevzel Svetozar Ilesič. Na njegovo željo se je leta 1974 oblikoval uredniški odbor ... Sestavljali so ga: Svetozar Ilesič, Drago Meze in Milan Šifrer ter Marko Žerovnik, ki ga je leta 1979 zamenjal Milan Orožen Adamič. Uredniški odbor je bil na straneh Geografskega zbornika zapisan šele v dvaindvajseti knjigi, torej leta 1982; dotlej je bil naveden samo njegov urednik. Leta 1982 je bil v uredništvo Geografskega zbornika vključen Ivan Gams. Triindvajseto knjigo Geografskega zbornika, v kateri je Svetozar Ilesič zapisan kot glavni urednik, sta že uredila Ivan Gams in Drago Meze, ki sta uredniško delo opravljala skupaj do leta 1994. Pri ureditvi triintridesete knjige je sodeloval tudi Karel Natek. Leta 1984 je postal Svetozar Ilesič predsednik uredništva in njegov namestnik Ivan Gams, ki je po Ilesičevi smrti prevzel mesto predsednika uredništva, med letoma 1988 in 1994 pa tudi glavnega in odgovornega urednika. Med letoma 1986 in 1994 je bil sourednik [naveden kot glavni urednik; op. a.] Geografskega zbornika Drago Meze. Leta 1986 je bil vključen v uredništvo Milan Natek in dve leti kasneje še Igor Vrišer. Leta 1995 je glavni in odgovorni urednik Geografskega zbornika postal Milan Orožen Adamič, nov uredniški odbor pa so poleg njega sestavljali še Ivan Gams, Andrej Kranjc, Milan Natek, Drago Perko in Zoran Stančič. Leta 1996 je uredniški odbor postal mednarodni, saj sta se mu pridružila Ádám Kertész [Geografski inštitut Madžarske akademije znanosti] iz Madžarske in Risa Palm [Univerza ameriške zvezne države Georgia] iz Združenih držav Amerike ...«, leta 2003 pa še Jörg Maier (Univerza v Bayreuth-u) iz Nemčije. Prav tako leta 2003 sta se uredniškemu odboru pridružila Matej Gabrovec in Marjan Ravbar. Leta 2004 ga je zapustil Zoran Stančič, leta 2005 pa sta se mu pridružila Blaž Komac in Matija Zorn (preglednica 1).*

Zanimivo je, da so se uredniki do sedaj menjali na približno deset letnikov. Največ letnikov (12) so uredili Svetozar Ilesič (letniki 11–22) ter Ivan Gams in Drago Meze (letniki 23–34). Deset letnikov (letniki 1–10) je uredil Anton Melik, enajst (letniki 35–45) pa Milan Orožen Adamič. Trenutni urednik je uredil pet letnikov (letniki 44–50). Od skupno prek 12.000 strani jih je največ uredil Ilesič (3214). Sledijo mu Melik (3073 strani), Gams in Meze (2317 strani), Orožen Adamič (2192 strani) in Komac (1749 strani; slika 8).

V uredniških odborih je sodelovalo 18 domačih in tujih članov. Milan Orožen Adamič je bil član uredniškega odbora kar 31 letnikov, Ivan Gams 29, Milan Natek 25, Drago Meze in Milan Šifrer 21, Andrej Kranjc in Drago Perko 16, Ádám Kertész in Risa Palm 15, Svetozar Ilesič 11, Zoran Stančič 9, Matej Gabrovec, Marjan Ravbar in Jörg Maier 8, Igor Vrišer 7, Marko Žerovnik 5, zdajšnja urednik in upravnik pa sta bila člana uredniškega odbora petih celih letnikov in polovice še enega letnika.

Od leta 2004 (44. letnik) ima revija tudi upravnika, ki pomaga uredniku in opravlja predvsem organizacijska, finančna, tajniška, tehnična in podobna dela. Do sedaj sta se zvrstila dva upravnika: Blaž Komac (44. letnik in prva številka 45. letnika) in Matija Zorn (od druge številke 45. letnika).

Preglednica 1: Temeljni podatki o reviji po letnikih (* leto izida).

Glej angleški del prispevka.

4 Kratka analiza vsebine

Natek in Perko (1999, 38–39) sta o vsebini 39 letnikov zapisala spodnji odstavek. Vsebino zapisanega povzemamo, ker v grobem drži tudi po 50 letnikih, le razmerja med posameznimi vsebinskim področji geografije so se deloma spremenila. Nove deleže navajamo v oglatih oklepajih, prikazani so pa tudi v preglednici 2 in na sliki 6.

»... *Vsebina razprav in študij, ki so bile objavljene v Geografskem zborniku, je izredno bogata in raznovrstna. Kar [skoraj; op. a.] petina objavljenih prispevkov je s področja geomorfologije. Ukvarjajo se z značilnostmi površja slovenskih pokrajin, s kraškimi območji in njihovimi značilnimi posebnostmi, predvsem pa s preoblikovanjem slovenskega površja v kvartarju, kar spada na področje kvartarne geomorfologije. Prav raziskovalci našega inštituta so s svojimi klimatskimi in dinamičnimi pogledi na razvoj in preoblikovanje površja dali temelje slovenski kvartarni geomorfologiji, kar je splošno veljavno in priznано prepričanje. [Manj kot; op. a.] desetina ... se ukvarja z geografskimi značilnostmi poplavnega sveta, kjer se prepletajo učinki naravnogeografskih zakonitosti in najrazličnejših posegov človeka, ... desetina ... pa z najraznovrstnejšimi naravnimi*

nesrečami, ki so zadnjih [šestdeset; op. a.] let prizadele slovenske pokrajine. O celostni problematiki hribovskih kmetij na Slovenskem govori [dvajsetina; op. a.] člankov, [petnajstina; op. a.] prispevkov pa se ukvarja z regionalno geografijo slovenskih pokrajin in njihovih območij. [Dobra dvajsetina; op. a.] razprav je namenjenih osvetlitvam podnebja in vremenskih pojavov ... [slabe 4 % pa; op. a.] alpskim snežiščem in ledenikoma pod Triglavom in Skuto. ... V Geografskem zborniku so izšli tudi prispevki o zemeljskih usadih, zgornji gozdni meji, geoloških značilnosti nekaterih slovenskih pokrajin, slovenskih alpskih jezerih, vplivu podnebja na razporeditev vinogradov, ekspoziciji in sončnem obsevanju površja, vlogi reliefa pri oblikovanju pokrajinske fiziognomije, temperaturah morja, geomorfološki karti, prometu, stopnji potresne ogroženosti Ljubljane in Slovenije, ekonomskogeografski regionalizaciji, solinah in solinarstvu v Slovenskem Primorju in tako naprej ...».

Revija je prvotno imela vsebinsko težišče na fizični geografiji, a se je razmerje med članki različnih geografskih vsebinskih področij predvsem po priključitvi Geographice Slovenice bolj uravnotežilo (preglednica 2; slika 6). Kljub temu pa fizičnogeografski prispevki še vedno predstavljajo slabo polovico vseh prispevkov, družbenogeografski slabo tretjino, prispevki s področja naravnih nesreč desetino, regionalna geografija petnajstino in pokrajinska ekologija z varstvom okolja približno dvajsetino prispevkov (sliki 5 in 7). Med prispevki je največ geomorfološko-geoloških (17 %), ki skupaj s krasoslovnimi (3,3 %) predstavljajo petino vseh prispevkov. Dobra desetina prispevkov je s področja hidrogeografije (12,4 %), med katerimi prevladuje preučevanje poplavnih območij (8,5 %) in podnebne geografije (10,1 %), med katerimi smo šteli tudi preučevanje ledenikov (3,9 %). Pedogeografija in geografija rastlinstva predstavljata le 2 % vseh prispevkov. Slabo desetino (9,1 %) prispevkov predstavlja geografijo naselij (5,2 %) in geografijo prebivalstva (3,9 %), slabo sedmino (13,4 %) pa geografija podeželja in preučevanje kulturnih pokrajin, kjer je treba izpostaviti preučevanje hribovskih kmetij (4,9 %). Ekonomska geografija je zastopana z 3,3 % vseh prispevkov, prostorsko načrtovanje pa z 2,3 %.

Slika 5: Zastopanost glavnih geografskih vsebinskih področij v petdesetih letnikih revije po deležih. Glej angleški del prispevka.

Preglednica 2: Zastopanost glavnih geografskih vsebinskih področij v petdesetih letnikih revije – združeni deleži, po pet letnikov skupaj.

letniki	fizična geografija	geografija naravnih nesreč	pokrajinska ekologija in varstvo okolja	družbena geografija	regionalna geografija
1–5	60,0	10,0	0,0	23,3	6,7
6–10	54,8	7,1	0,0	28,6	9,5
11–15	60,9	4,3	0,0	30,4	4,3
16–20	80,0	13,3	0,0	6,7	0,0
21–25	58,1	16,1	0,0	25,8	0,0
26–30	47,6	0,0	0,0	33,3	19,0
31–35	42,9	14,3	3,6	32,1	7,1
36–40	30,0	5,0	20,0	25,0	20,0
41–45	32,4	10,8	10,8	45,9	0,0
46–50	25,0	14,3	8,9	41,1	10,7

Sliki 6: Zastopanost glavnih geografskih vsebinskih področij v petdesetih letnikih revije – združeni deleži, po pet letnikov skupaj. Glej angleški del prispevka.

Slika 7: Podrobnejši pregled zastopanosti posameznih vej geografije v petdesetih letnikih revije po deležih (%). Glej angleški del prispevka.

V reviji so se redko pojavljali predgovori (sedemkrat), še največkrat v času urednikovanja Svetozarja Ilesiča (1978; 1979; 1980; 1981). V njih poudarja, da revija prinaša predvsem rezultate raziskav Geografskega inštituta Antona Melika. Med drugim izpostavlja tudi problematiko financiranja revije, saj se »... tudi Geografski zbornik obravnava kot redna letna periodična publikacija [s strani tedanje Raziskovalne skupnosti Slovenije; op. a.] in ne kot zbornik znanstvenih razprav, ki bi mu čas izhajanja določale potrebe in zahteve objavljene vsebine. Zato kljub prizadevanju uredništva posamezni zvezki ... ne morejo doseči zaželene vsebinske zaokroženosti, pa tudi razprave same ne utegnejo niti po vsebini niti po obliki tako dozoreti, kakor bi si to želeli ...« (Ilesič 1980, 5). Danes sredstva za pripravo na tisk in tisk revije zagotavlja Javne agencije za

knjigo Republike Slovenije (pred tem, do leta 2009, pa Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije), ki je reviji šele v zadnjem obdobju namenila triletno financiranje najvišjega reda. Izdajatelj porabi sredstva zgolj za tehnično pripravo člankov, medtem ko uredniško in lektorsko dejavnost financira iz lastnih virov.

Drug problem, ki ga je izpostavil Ilesič, pa je bilo vprašanje zapisovanja zemljepisnih imen. »... Ker pač vprašanje slovenskega pravopisa še ni v celoti urejeno, velja to tudi za pisavo geografskih imen ... (Ilesič 1980, 5). »... Trenutno smo glede tega še bolj zmedeni kot smo bili doslej. Največ je temu krivo še neurejeno in čedalje bolj zapleteno vprašanje pisave krajevnih imen, sestoječih se iz dveh ali več besed ...« (Ilesič 1981, 5). Podobne predgovore bi lahko zapisali tudi trideset let kasneje, saj določena pravopisna vprašanja povezana z zapisovanjem zemljepisnih imen še vedno niso rešena.

Prvotno so razprave izhajale v slovenskem jeziku s povzetki pretežno v angleškem, a tudi francoskem jeziku, a že Meze (1953, 227) je ob poročilu prvega letnika zapisal: »... Ker vrši SAZU široko zamenjavo knjig z inozemstvom, bi bilo v bodoče priporočati obsežnejše résumé-je, kakor je to opaziti tudi v inozemnih knjigah in revijah manjših dežel. ...«. »... Do leta 1994 je Geografski zbornik izhajal v slovenskem jeziku z daljšimi povzetki v tujem, največkrat angleškem jeziku, med letoma 1995 in 1997 pa v angleškem jeziku z daljšimi povzetki objavljenih študij v slovenskem jeziku. Od leta 1998 sta angleško in slovensko besedilo vseh razprav enaki ...« (Natek in Perko 1999, 39–41). Od leta 1995 sta angleška in slovenska različica prispevkov enakovredno dostopni na medmrežnem naslovu: <http://ags.zrc-sazu.si/>. Enakovrednost obeh jezikov bi radi še posebej poudarili, saj želimo še naprej skrbeti tudi za razvoj slovenske geografske terminologije. Odločitev za to načelno držo, ki je v slovenskem znanstvenem svetu že prava redkost, pa je žal povezana s stroški prevodov, ki slonijo na ramenih avtorjev, saj jih ni možno financirati iz javnih virov.

Zaradi vedno večjega pomena spletne izdaje je reviji v zadnjem desetletju ustrezno padla naklada tiskane izdaje. Poleg nekaj izvodov za redke naročnike in kupce je velika večina tiskanih izvodov namenjena izmenjavi z izdajateljicami znanstvenih revij doma in v tujini (trenutno pošiljamo revijo na blizu 200 naslovov).

Do sedaj je vključno z letom 2010 izšlo 50 letnikov, ki skupaj obsegajo 273 znanstvenih člankov. Nekateri letniki so bili izdani ob pomembnih jubilejih: letnik 15 (1976) ob 10-letnici smrti Antona Melika ustanovitelja inštituta in prvega urednika revije, letnik 24 (1985) ob smrti Svetozarja Ilesiča, drugega urednika revije, letnik 28 (1988) ob 50-letnici Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter letnik 38 (1998) ob 50-letnici Geografskega inštituta Antona Melika.

Revija pa ni pomembna le zaradi svojega vsebinskega prispevka slovenski geografiji. Opravila je še vrsto drugih nalog, »... od katerih je morda najbolj pomembna, da je bil[a] desetletja edina slovenska geografska publikacija, ki je sistematično gojila tematsko oziroma geografsko kartografijo ... Spočetka uporabljene, velikokrat večbarvne analogne tehnike je postopoma v celoti zamenjala digitalna tehnologija. Prve digitalne črno-bele tematske karte so bile objavljene v 24. številki (1984), prve barvne digitalne tematske karte pa so bile objavljene v 30. številki ... (1990). V zadnjih številkah [konec 90. let 20. stoletja; op. a.] ... pa smo v opremljanju razprav uspešno preskusili izdelavo zelo zahtevnih tematskih zemljevidov, ki so svojo dokončno podobo dobili v Geografskem atlasu Slovenije (1998), prvem nacionalnem atlasu ... Slovenije ...« (Orožen Adamič 1998, 10). Isti avtor (Orožen Adamič 1987, 36) je že pred skoraj četrt stoletja poudarjal, da »... brez dvoma lahko trdimo, da je ni slovenske geografske publikacije, ki bi se lahko merila s kvaliteto in bogastvom vsebine tematskih kart, objavljenih v Geografskih zbornikih. ...«. Podobno lahko trdimo za uporabo geografskih informacijskih sistemov, katerih uporaba je v reviji prisotna vsaj od letnika 27 (1987; Perko 1987; Gams 1988, 146).

Revija odraža tudi spolno strukturo raziskovalcev v slovenski geografiji, kar lepo prikazuje slika 10. V reviji namreč kar 31 letnikov (med letnikom 2 in letnikom 33) oziroma skoraj štiri desetletja (1954–1993) ni bilo objavljenega nobena članka katere od raziskovalk. Od srede devetdesetih let preteklega stoletja so raziskovalke stalno prisotne, a njihov delež člankov v vseh letnikih revije pomeni zgolj desetino.

Slika 8: Spreminjanje števila strani in števila člankov v reviji po posameznih letnikih.
Glej angleški del prispevka.

Slika 9: Spreminjanje povprečnega števila strani na članek po posameznih letnikih in povprečje na deset letnikov.
Glej angleški del prispevka.

Slika 10: Delež avtoric v reviji, zastopnost tujcev in delež avtorjev iz Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti.
Glej angleški del prispevka.

5 Od nacionalnega do globalnega

V zadnjih dveh desetletjih je revija prešla nacionalne okvire. To je gotovo posledica njene dvojezičnosti in dejstva, da so celotni članki že od leta 1995 brezplačno dostopni na medmrežju. Poleg tega, da je revija dostopna na lastnih spletnih straneh: <http://ags.zrc-sazu.si/>, je dostopna tudi prek nekaterih spletnih portalov: *Geoscience e-Journals* (<http://paleopolis.rediris.es/geosciences/>), *Google scholar* (<http://scholar.google.si/>) in *EBSCOhost* (<http://www.ebscohost.com/>) ter v direktoriju prosto dostopnih znanstvenih revij DOAJ (*Directory of open-access journals*) v Digitalni knjižnici Slovenije (<http://www.dlib.si>).

Najpomembnejši preskok iz nacionalnih okvirov je revija dosegla leta 2008, ko je bila z letnikom 47 vključena *Science Citation Index Expanded* (SCIE) in *Journal Citation Reports/Science Edition*. To je doslej uspelo le redkim slovenskim revijam. Revija je tako indeksirana v eni najpomembnejših svetovnih baz, s čimer je obdržala primat med slovenskimi geografskimi znanstvenimi revijami. Leto kasneje (leta 2009) je reviji uspelo, da »... so bili v to bazo [SCIE; op. a.] indeksirani vsi njeni članki od vključno letnika 43 (2003) ...« (Zorn 2009a, 130), torej vsi članki od preimenovanja revije v *Acto geographico Slovenico*/Geografski zbornik.

Prav tako leta 2008 je reviji »uspeh« še drug pomemben korak; za vse članke smo pridobili tako imenovane identifikatorje digitalnega objekta (DOI, *Digital Object Identifier*), s čimer smo jih še dodatno povezali z drugimi članki v sorodnih znanstvenih revijah. DOI je enolična in stalna oznaka za dokumente, ki so stalno dostopni na internetu, uporablja pa se predvsem za njihovo iskanje. »... Identifikator digitalnega objekta je alfanumerično zaporedje znakov, ki je sestavljeno iz predpone in pripone. Predpono za vsakega prijavitelja določi Agencija za registracijo DOI (DOI Registration Agency). Pripono pa določi prijavitelj sam, mora pa biti enolična v okviru prepone. Na primer [za primer *Acte geographice Slovenice*/Geografskega zbornika; op. a.] DOI: 10.3986/AGS48103; prvih osem znakov je za revijo določila Agencija za registracijo DOI, sledi pripona sestavljena iz kratic revije in petih števil, prvi dve številki pomenita letnik, tretja številka v letniku in zadnji dve, za kateri članek po vrsti znotraj številke gre. Pri konkretni številki gre za tretji članek v prvi številki 48. letnika. *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik pridobiva DOI-je prek ene izmed ameriških agencij CrossRef (<http://www.crossref.org/>) ...« (Zorn 2008a, 150–151), ki je združenje založnikov in knjižničarjev in obenem temeljna ustanova za izdajo DOI. Ustanova na spletni strani <http://dx.doi.org/> omogoča preveritev DOI vseh do sedaj izdanih naslovov knjižnih in serijskih publikacij.

Za potrebe DOI smo prilagodili revijine spletne strani, na kateri odslej niso dostopne le .pdf datoteke posameznih člankov, pač pa ima vsak članek še posebno .htm uvodno spletno stran z izvlečkom in literaturo. Literatura je na tej spletni strani prek *CrossRef*-a povezana z ostalimi svetovnimi revijami, katerih članki tudi imajo DOI in so bili citirani v naši reviji.

Leta 2009 so že bile vidne prve posledice vključitve v SCIE. Revija je pridobila »... večjo mednarodno prepoznavnost, tako da na njena vrata trka vse več tujcev in vse kaže, da se bodo tuje objave v naslednjih letih občutno povečale [glej sliko 10]. Revija tako na pragu svojega jubilejnega petdesetega letnika dosega vse svetovne standarde in spada med elito slovenskih znanstvenih revij ...«, je zapisal Zorn (2009a, 131) ob izidu devetinštiridesetega letnika. Manjkala ji le še pika na »i«, t. j. pridobitev t. i. faktorja vpliva (*impact factor*), ki ga je revija pridobila leta 2010 in je za leto 2009 znašal 0,714. V Sloveniji je imelo za leto 2009 faktor vpliva 13 revij, med katerimi je bila *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik na visokem tretjem mestu.

Mednarodni pomen oziroma odličnost revije so že pred vključitvijo v SCIE spoznali nekateri priznani geografi, ki so njeno vsebino predstavljali v uveljavljenih mednarodnih geografskih revijah. Tako je npr. Andrew Goudie (2003b, 638) pri predstavitvi letnika 42 zapisal, da vsebuje »... tehtne članke zanimive za bralce [revije; op. a.] *Progress of Physical Geography* ...«. Opazil pa je tudi revijino dokumentacijsko slikovno gradivo, za katero je omenil, da prinaša »... nekatere spektakularne primere ...«.

6 Vizija prihodnosti

Ilešič (1957/58, 193) je ob predstavitvi tretjega in četrtega letnika zapisal, »... mlade energije in izkušeno vodstvo, ki jih očituje *Geografski zbornik*, nam jamčijo, da si slovenska geografija kljub skromnim sredstvom ... uspešno utira pot.«. Na podlagi skoraj šestdesetletnega izhajanja (58 let) lahko zatrdimo, da bo *Acta geographica Slovenica*/Geografski zbornik tudi v prihodnje ohranjala tradicijo in kot znanstvena revija

Geografskega inštituta Antona Melika Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti objavljala znanstvene dosežke z vseh področij geografije in sorodnih strok, in to v dveh tiskanih številkah vsakega letnika in na medmrežju. Seveda pa bo revija z objavo kakovostnih člankov tudi v prihodnje odražala razmere v slovenski geografiji in širše. Ker nastaja na javni ustanovi in je v dobršni meri financirana z javnimi sredstvi, bomo tudi v prihodnje težili k brezplačni dostopnosti. To je pravzaprav v nasprotju s sodobnimi težnjami na medmrežju, ki se vedno bolj zapira, vsebine pa postajajo dostopne le proti plačilu. To velja tudi za javno predstavitev rezultatov znanstvenega dela, ki je v veliki meri še vedno financirano z javnimi sredstvi, npr. sredstvi Evropske komisije. Žal doslej tudi na evropski ravni niso uspela prizadevanja za večjo dostopnost do vsebin znanstvenih revij, ki izhajajo pod okriljem velikih mednarodnih korporacij. S tem je povezano vprašanje avtorskih pravic in dejstva, da avtorji znanstvenih člankov tudi pri nas ne prejmejo plačila za objavo člankov, za pogosto trdo in dolgotrajno delo, pripadajo pa jim moralne avtorske pravice.

Vsekakor bo težišče naše revije tudi v prihodnje ostalo na medmrežju. Izkoristiti nameravamo še več možnosti, ki jih ponuja splet. Nadejamo se, da bo večje število člankov, ki bodo prispele v objavo, omogočilo vnaprejšnjo spletno objavo (*Online first*), obstajajo pa tudi možnosti vpeljave iskalnika po vsebini. Resno tudi razmišljamo o digitalizaciji vseh dosedanjih letnikov revije. Prve številke revije so namreč že zelo redke in bodo kaj kmalu težko dostopne uporabnikom, obenem pa bi na ta način poskrbeli tudi za dostopnost kakovostnih del iz preteklosti. Vendar pa je digitalizacija povezana z znatnimi sredstvi, ki jih v času finančne in gospodarske krize verjetno ne bo ravno lahko dobili. Posebno vprašanje zadeva jezikovni problem oziroma problem razvoja strokovne, geografske terminologije. Prevajalci so pred nenehnim izzivom iskanja slovenskih ustreznih številnim tujkam. Mnoge med njimi je npr. zaradi večpomenskosti resnično težko prevesti oziroma prenesti v slovenščino. Acta geographica Slovenica/Geografski zbornik bo tudi v prihodnje skrbela za to plat razvoja stroke.

Nenazadnje je treba omeniti kakovost našega dela. Geografi, posebej to velja za uredništva geografskih revij, bi si morali nenehno zastavljati vprašanje o kakovosti objav, ki odražajo naše delo. Znanstvene, strokovne in poljudne revije so ogledalo stroke. Kot smo že ugotovili, so vedno krajši članki v naši reviji le ena od vidnih posledic oziroma prilagoditev sodobnemu načinu dela. Spletne aplikacije z interaktivnimi vsebinami in povezovalniki kar spodbujajo površno branje ... Vidna je tudi preusmeritev s člankov oziroma razprav, ki so rezultat temeljnih (in temeljitih ter dolgotrajnih) raziskav na članke, ki so nastali v (kratkotrajnejših) aplikativnih raziskavah. V tem oziru bi morali še naprej in bolj težiti za ravnovesjem. Bi lahko sklepali, da je znanost v krizi, da je geografija v krizi, če ravnovesja danes ni? Nedvomno prihaja v zadnjih letih v znanosti in posebej v geografiji do velikih sprememb, ki se med drugim kažejo v širjenju polja geografskega raziskovanja, v vedno večjem poudarjanju družbenogeografskih vidikov geografije (to je lepo vidno na primeru naravnih nesreč) in celo v spremembah na področju predmeta geografskega raziskovanja, to je samega temelja stroke (Komac 2009).

Kar zadeva vsebino v uredništvu ne moremo skriti ambicij po še širjenju »prispevnega območja« člankov Acte geographice Slovenice/Geografskega zbornika. Zlasti se želimo usmeriti na območje Srednje in Jugovzhodne Evrope, kjer se po politično turbulentnih zadnjih dveh desetletjih ponovno uspešno vzpostavljajo strokovne in ustvarjalne vezi. Prvi sad tovrstnega prizadevanja bo tematsko usmerjeni del naslednjega letnika revije. Seveda se zavedamo, da imajo podobne namene tudi druge, konkurenčne znanstvene revije s tega območja, ki pa pokrivajo druga tematska področja. Naša usmeritev tudi v prihodnje nedvomno velja – geografiji.

Najvišjo kakovost bi radi ohranili tudi v tehničnem smislu, predvsem to velja za slikovno in še posebej kartografsko gradivo, kar pa je povezano predvsem z dostopnostjo finančnih sredstev.

Zaključimo z besedami Natka (2006a, 104) ki je enem izmed knjižnih poročil kot značilnost revije izpostavil družbeni pomen znanstvenih objav: »*Najrazličnejši izsledki geografskih raziskovanj, ki so podprti in dokumentirani z empiričnimi spoznanji, nudijo dragoceno osnovo za oblikovanje temeljnih geografskih zakonitosti, obenem pa tudi za njihovo aplikativno uporabnost v sklopu najrazličnejših prostorskih ved ...*«. Vsako delo je usmerjeno k drugemu, narejeno je za drugega. Posebej to velja za revije, v katerih so prispevki objavljeni zato, da bi jih drugi brali, ob njih razmišljali o procesih in pojavih v pokrajini ter jih morda globlje razumeli. Tako je naš končni cilj izdajati najkakovostnejše geografske razprave, ki naj se odlikujejo predvsem po nevtralnem iskanju resnice o svetu. Težimo k najzlahtnejšemu, kar lahko ponudi veda, ki jo v Sloveniji štejejo med humanistične. Bolj kot bomo bralcu približali podobo resnične pokrajine, bliže bomo težišču geografije, ki s prostorskega vidika razlaga zapletena razmerja med naravo in družbo.

7 Literatura

Glej angleški del prispevka.

7.1 Knjižna poročila o Geografskem zborniku/Acti geographici in Acti geographici Slovenici/Geografskem zborniku

Glej angleški del prispevka.